

Déli Hírlap

A bánsági magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

TÜZ ÉS VIZ

Irország magatartása békés időkben Anglia számára nem nagy jelentőségű, még kevésbé a brit világbirodalom érdekei szempontjából. Mert Irország Angliára van utalva, az vásárolja meg úgyszólván száz százalékosan gazdasági termékeit. Annál fontosabb azonban minden ellentéték kiküszöbölése háború idején, mikor a szigetország egész területén az egységes védelmi gondolatnak kell uralkodnia. Így nem csoda, hogy most különösképpen időszerű lett az ir kérdések megoldása, midőn a német támadás az anyaország kapuit fenyegeti. Érthető tehát Churchill legutóbbi elhatározása, hogy hármas értekezletre hívja meg De Valerat és lord Craigavont, Észak-Irország kormányzóját. Az ellentéteket mindenáron meg kell szüntetni, nehogy megismétlődjék, még sokkal tragikusabb méretekben, az az eset, amely a világháborúban megtörtént.

Az ellenséges indulatú Dél-Irország a ködös Albion Achilles sarka. Majdnem egy negyed évszázaddal ezelőtt a köd leple alatt itt kötött ki egy német hajón Casements, hogy az irreket az angolok ellen felfegyverezze. Casementset elfogták és agyonlőtték, de mikor Angliában 1918-ban behozták a kötelező katonai szolgálatot, egész katolikus Irországban kitört a simfein mozgalom. A püspökök és a papok is résztvettek a lázadásban, kétezer felfegyverzett ir összeütközött a csendőrséggel, s a viadalnak mindkét részről majdnem másfélezer halottja volt. Később, 1921-ben jött létre azután megegyezés, midőn a katolikus Irország szerződést kötött Angliával, amelyben dominion-jogokat szerzett Kanada mintájára azzal az egyetlen kikötéssel, hogy Angliának háború esetén joga van bizonyos sztratégiai pontokat megszállani.

Egész más azonban a helyzet Ulsterben, protestáns Észak-Irországban. Mindannak ellenére, hogy az irrek kelta származásúak és homályba vesző idők óta élnek közös népi sorsukat, mások az északi és a közép vagy déli irrek. Ulster nem tart saját parlamentet, a protestáns irrek De Valera ellen vannak és minden időben fegyverrel is segítenek az angolokat a közép-, és déli-irrek ellen. Annak idején is Ulster akadályozta meg sokáig a homerulást, az önkormányzatot. Számukra ez nem is lett valóságga soha, mert midőn meg alakult a szabad ir állam, Ulster önszántából az angol kötelekben maradt. Szinte példátlan a történelemben, hogy egy és ugyanazon nép ily ellenséges viszonyban maradjon századok során át. Csak a hugenották és katolikusok gyűlölhettek így egymást valaha a nagy vallási mozgalmak idején, ahogyan szintelenül agyarkodnak az északi és déli irrek, ez a maroknyi, mindössze négy és fél milliónyi lelket számláló nép. Voltak valaha többen is, de a nagy éhségjárvány és egyéb természeti viszontagságok következtében számuk nyolc millióról lecsökkent.

Churchill most meg akarja szüntetni az ellentéteket, összehozni a tüzet és vizet. Terve úgyszólván kilátástalan. Mert a déli irrek még talán jobban gyűlölik az ulsterieket, mint magukat az angolokat. S még hozzá, németbarátok is. Német tökével létesült legtöbb vállalatuk, ipari üzemek. A német Siemens és Schuckert cég építette legnagyobb vízműüket is. Churchill dolga tehát rendkívül nehéz és nem is tudjuk elképzelni, hogyan érthessék meg egymást De Valera és lord Craigavont, akiknek egész lénye, egyénisége világméretűnek kiengesztelhetetlen makacs ellentétéből táplálkozik. Az egyik Ulstert képviseli, a másik az örök lázadás szellemét, közép- és déli Irországot, nem igen valószínű tehát, hogy egy alkalmi megegyezéssel el lehetne fojtani a századok gyűlöletében szintelenül izzó parazsát.

(F.)

Az olasz sajtó szerint kész öngyilkosság Anglia további ellenállása

Az USA elismeri a Petain kormányt

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentését

Rómából jelentik: A Tribuna szerint King-ley Wood kincstári kancellár betérjeszti az alsóházban a harmadik háborús költségvetést, amely 1432 millió font hiányról kíván gondoskodni. A lap szerint a képviselők körében mozgalom indult meg, hogy a költségvetést nem fogadják el és ezzel Churchill kormányát lemondásra kényszerítsék, hogy olyan kormány kerüljön Nagy-Británia élére, amely Hitler békefelhívását tárgyalás alá veszi.

HALIFAX: EGY FELELEMTŐL RESZKETŐ, HŐSI POZBAN ÁLLÓ SZÓSZÁTYÁR — IRJA A MESSAGERO

Rómából jelentik: A Messagero mai száma Halifaxnak Hitler beszédére adott válaszával foglalkozik.

Halifax rádióbeszede nem egyéb — írja az olasz lap — mint egy felelemtől reszkető, hősi pozban álló szeszátyár szavai. A külügyminiszter azt kívánja, hogy az angol dominionok kötelezzék magukat az öngyilkosságra. Halifax igazságos békéről beszélt és

ugyanazt az „igazságos béke“ kifejezést merészelte használni, mint Mussolini. De a két fogalom között súlyos különbség áll fenn. Mussolini a versaillesi szerződés nélküli igazságos békére gondolt, míg Halifax vissza akarja állítani Versaillest és rá akarja erőszakolni Európára az angol hegemoniát. Az angol béke nem fog elkövetkezni — írja a Messagero — és erről Halifax maga is meg van győződve.

Az angol külügyminiszter a dominionoktól öngyilkossággal menő áldozatot kíván és a világ kiváncsian várja, vajon ezek hajlandók is lesznek-e erre. Ugyanakkor Halifax lord Isten segítségével hívásával profanizálja a Mindenható nevét és úgy állítja be az angolok jelenlegi tevékenységét, mintha az egy modern keresztényhadjárat lenne. Halifax — végzi be cikkét az olasz lap — a jelek szerint hatodik hadoszlopot óhajt felállítani, amely arról az áldozatkészségről prédikál, amely a lordok és a plutokraták uralmát nivalott megmenteni.

Lord Halifax nem akarja tudomásul venni Olaszország földközi-tengeri sikereit

London. A Reuter távirati iroda jelenti: Lord Halifax külügyminiszter tegnap este megtartott rádió beszéde során még a következőket mondotta: — Olaszország a Földközi tenger feletti uralmat követeli, még pedig a győző jogán. Joggal kérdezhetjük, Olaszország hol győzött, mert az olasz szárazföldi, légi vagy tengeri erő győzelméről semmit sem tudunk. Az olasz kormány ezért jól tenné, ha pontos adatokat közölné e győzelmek igazolására.

ANGLIA SZERINT A HELYZET MEG MINDIG BIZTARTÓ?

Lord Halifax kijelentette még, hogy a helyzet bizakodó, amármit hangzottassanak is az ellenség részéről. A német nemzeti szocializmus foglaljon el területeket ott, ahol akar, tűzze ki a horogkeresztes lobogót, ahol neki tetszik, ez nem jelenti a győzelmet. Mindaddig, amíg a német nemzeti szocialisták Angliát le nem győzték, mindent futóhomokra építenek és egyszer csak észreveszik, hogy a talaj ki-

csúszott a lábuk alól. Az emberiség, egyrésze Anglia győzelméért imádkozik.

ANGOL KITALALÁS CSAK, HOGY AZ USA NEM ISMERI EL A PETAIN-KORMÁNYT

Washingtonból jelentik: A Német Távirati Iroda közlése szerint Bullit, a Washingtonban tartózkodó párisi nagykövet kijelentette, hogy az amerikai kormány épp úgy feantartja az összeköttetést Petain tábornagy kormányával, miként az előző francia kormányokkal tette. Azaz kapcsolatban, hogy Franciaország amerikai követelése behajthatatlanná váltak, Bullit kijelentette, hogy nem érti, hogyan merülhetett fel egyáltalán ilyen kérdés. A Londonban székelő francia bizottsággal kapcsolatban a nagykövet kijelentette, hogy ennek elismerése nem is kerülhetett szóba, mert a Franciaországgal való diplomáciai kapcsolatok sohasem szakadtak meg.

Nem szolgáltatják ki a francia repülőgépeket Nagybritanniának

Newyorkból jelentik: Ismeretes, hogy Welles Sumner közvetített az amerikai francia és angol nagykövet között annak a 100 repülőgépnél ügyében, amelyet a háború idején közös francia-angol vásárló bizottság rendelt az USA-ban. Most döntöttek abban a kérdésben és dacára az angol nagykövet követelésének, úgy határoztak, hogy a 100 repülőgép a martiniquei francia főparancsnokság tulajdonában marad és nem szolgáltatathatók ki az angoloknak, mert a vételi szerződés értelmében az amerikai partokat elhagyott szállítmány annak adandó ki, akinek címe elküldték.

A BELGA KONGÓ MEG MINDIG KITART ANGLIA MELLETT

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség Leopoldvilleből, a Belga Kongó fővárosából köz-

li, hogy Reichsmans kormányzó rádióbeszédét mondott és hangoztatta, hogy Belga Kongó továbbra is hű segítőtársa marad a szövetséges Angliának. Kijelentette a kormányzó, hogy a jövőben a gyarmat valamennyi nyersanyagát és mindazt, amire Angliának szüksége van, a brit kormány rendelkezésére bocsátják.

A DÉLAFRIKAI UNIO ÉSZHEZ TÉR.

Lisszabonból jelentik: A délafrikai búr egyesületek 60 ezer aláírással ellátott kérvényt nyújtottak be Smuths tábornoknak, amelyben kérték, hogy Délafrika nyomban szüntesse be a háborúskodást Németország ellen. A tábornok a kérdés teljesítését megtagadta, a bűrok erre elhatározták, hogy javaslatukat betérjesztik az angol parlamentbe. A délafrikai diákszövetség ugyancsak kérvénnyel fordult a tábornokhoz, de

be is jelentette, hogy a nemzeti diákszövetség tagjai nem hajlandók fegyvert fogni Németország ellen és követelik az ellenségességi rádiópropa-

gandának, valamint a hadműveletek beszüntetését a Birodalommal szemben.

A német megszállás alatt lévő államok aranykészletének zár alá helyezéseért küzd az angol diplomácia

Washington. A Stefani ügynökség jelenti: Sir Frederik Philipps angol pénzügyi államtitkár tanácskozást folytatott Morgenthau pénzügyminiszterrel és közölte vele Nagybritánia azon óhaját, hogy a Németország által megszállott államok aranykészletét helyezze zár alá, nehogy a hódítók kincsét jusson. Különösen Franciaország 2 milliárd dollár értékű aranyáról van szó. Az amerikai kincstári hivatal most tanulmányozza a problémát.

FELVILÁGOSÍTIK A FRANCIA NÉPET AZ ÖSSZEOMLÁS OKAIRÓL

Clermont Ferrandból jelenti: Petain tábornagy elrendelte, hogy a miniszterek intézzenek rádióbeszédet a francia néphez, mert a francia nemzetnek meg kell tudnia azokat az okokat, amelyek a nagy szerencsétlenséget rázúdították. Ugyanakkor kötelességévé tette a

Hosszu ostromra készül fel Gibraltár

Rómából jelenti: A Giornale d'Italia jelentése szerint a gibraltári angol helyőrséget 10 ezer emberrel megerősítették. Július 18-án érkezett az első szállítmány, 2000 angol katonáig, míg azóta egyre érkeztek erősítések.

Behajóztak ezenkívül a kikötőbe nagyobb mennyiségű élelmiszer szállítmányt is.

A gibraltári erődöt teljesen előkészítették a légitámadások ellen, sőt az erőd parancsnoksága egy esetleges ostromra is felkészült. A Gibraltárban lakó spanyolok kiürítése most már a legfokozottabb mértékben folyik és

minden nem-angolnak el kell hagynia Gibraltárt.

Az olasz légitámadások bombatámadásai minden órában megismétlődhetnek és ezért a lakosság valóságos pánikállapotban él.

Hétfőn a meneküléseket folytatották és igen nagy csoportok költöztek Madeira szigetére.

A városban lakók a szabad ég alatt töltik az éjszakát, az üzleteket kivétel nélkül bezárták: ez utakon csak katonai és rendőri őrzések mehetnek.

GIBALTÁRBAN CSAK MOST KÉSZÜLNEK AZ ERŐDÍTMÉNYEK.

Madridból jelenti: Ideérkezett jelentések szerint Gibraltár fölött hétfőn 10 órakor és 14 óra 30 perkor jelentek meg ellenséges repülőgépek anélkül, hogy bombázták volna a kikötőt. Az angol légvédelem akcióra lépett. Gibraltárban egyébként az összes üzletet bezárták és La linea felé vezető úton az összes benzín és kőolaj telepeket eltávolították, mert ott készült az új véderősáncok. A Giornale d'Italia szerint Gibraltár angol katonai helyőrségét 10 ezer emberrel megerősítették. Július 18-án az angolok kétezer embert, azonkívül nagymennyiségű lőszerrel és élelmiszert szállítottak partra. Ez annak a jele, hogy Gibraltár felkészült az újabb támadásokra és egy esetleges ostromra. A városban lakó spanyolok eltávolítását folytatják, a más nemzetiségű polgári lakosság kiürítését meggyorsították.

LONDON TAGADJA, HOGY ROSSZUL BÁNNAK A HOLLAND-INDIAI NÉMET ALATTVALÓKKAL

Londonból jelenti: A Reuter-ügynökség közli: Londoni holland körök cáfolják azt a német állítást, hogy Holland-Indiában a német alattvalókkal rosszul bánnak.

Londonban nyilvánosságra hozták a holland indiai főkörmányzó jelentését arról, hogy az internált németek egészségi és anyagi szempontokból teljesen kielégítő módon élnek. Az internáltak számára válaszos szolgálatot létesítettek, de ezenkívül színházi és zeneestélyeket is rendezhettek. A német internáltak szórakozási lehetőségéről gondoskodás történt.

DE GAULLE TABORNOK ERŐLKÖDÉSEI: A MEGSZÜKÖTT FRANCIA REPÜLŐKKEL BOMBAZTATJA A NÉMET PARTVIDÉKEKET

Londonból jelenti: A Reuter távirati iroda jelenti: Az Angliában felállított és Gaulle tábornok parancsnoksága alatt álló francia önkéntes hadsereg tegnap adta ki első hadijelentését. A De Gaulle tábornok aláírásával ellátott jelentés közli, hogy francia légihaderő tegnap először hajtott végre Németország ellen támadást. A francia gépek Bréma felett haladtak el és bombákat dobáltak a kikötő petróleumtankjaira. El-

minisztereknek, hogy vázolják a nép előtt, milyen hatalmas erőfeszítéseket kell kifejtetni a jelen és a jövő nehézségeinek leküzdésére és meg kell nyugtatni a polgárokat, hogy visszatérjen a régi nyugodt, kiegyensúlyozott élet Franciaországban.

Genfből jelenti: A francia hadügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben nyugalomra szólítja fel azon francia katonák hozzátartozóit, akik a szíriai francia hadseregben szolgálnak. A hadügyminisztérium közli, hogy a tengeri közlekedés szünetelése miatt levelek Szíriából nem érkezhettek, azonban a közkeletű francia hadsereg leszerelése Levantában a legnagyobb mértékben és tervszerűen folyik. Ahogy a hazaszállítás lehetősége lesz a Szíriában állomásozó francia katonák rövidesen hazatérnek.

repültek Kassel, Göttingen felett is, ahol a légitörőket támadták meg. Angliába történt visszaférésük alkalmával egy dán lobogó alatt haladó 1400 tonnás német hajót elsüllyesztettek. A francia légitámadás minden veszteség nélkül tért vissza a kiinduló állomásra.

Londonból jelenti: A Reuter távirati iroda közlése szerint egy német repülőgép az angol tengerpart átrepülése után a légihajók záró övezetébe került és lezuhant.

NÉMET HAJÓ NEM HASZNAL IDEGEN ZÁSZLÓT

Berlinből jelenti a DNB: Hivatalos német közcik cáfolják azt a Londonból származó hírt, mintha egy svéd lobogó alatt hajózó német cirkáló elsülly-

lyesztette volna a King John és a Davisier nevű angol hajókat. A hírt teljesen alaptalannak minősítik és hozzátesszik, hogy német hajóknak szigorúan tilos idegen állam zászlaját használni.

EGY NÉMET TENGERALATTJÁRÓ EGYEDÜL MEGTÁMADOTT EGY ANGOL HAJÓKARAVÁNT

Berlinből jelenti: A vezéri főhadiszállás jelenti: Egyik kisebb tengeralattjárónk erősen biztosított hajókaravánból 18.000 tonna bruttó regiszter irtartalmu hajóteret süllyesztett el. Légihaderőnk egységei Anglia és Skócia felett felderítő repüléseket végeztek.

A repülőgépek megtámadták az ellenség katonai berendezéseit, repülőtereit, valamint légelhárító és fényszóró osztagainak állásait.

A La Manche-csatornában és Anglia keleti partjain több találattal megrongáltunk 3 újabb kereskedelmi hajót. Az ellenséges repülőgépek július 23-ára virradó éjszaka is folytatták nem katonai célpontok ellen irányuló támadásaikat. E támadások alkalmával egy faluban a templom és néhány lakóház megrongálódott. Légelhárító repülőink egy ellenséges repülőgépet lelőttek. Csak most derült ki, hogy a néhány nap előtt Wilhelmshafen ellen intézett ellenséges támadás alkalmával további 2 ellenséges repülőgépet lőtünk le és ezzel

az itt lefőtt angol repülőgépek száma most már hatra emelkedett.

EGYIPTOMI VÁROSOkat TÁMADTAK AZ OLASZOK

Rómából jelenti: A Stefani ügynökség közli az olasz főhadiszállás 44-ik számú hivatalos jelentését, amely így szól: Észak-Afrikában eredményes bombatámadásokat intéztünk az egyiptomi határ mentén lévő Marsa Matru és Sidi Baran angol katonai támaszpontok ellen. Kelet-Afrikában eredményesen bombáztuk Varet támaszpontot. Az ellenség bombázta Direndaut, azonban a támadás károkat nem okozott. Egy bennszülött életét veszítette.

A Szovjet alkotmányát a balti államok miatt megváltoztatják

A parlament ülése alatt Rigában volt az orosz helyettes népbiztos

Moszkvából jelenti: A Német Távirati Iroda közli: A három balti állam csatlakozása a Szovjetunióhoz az orosz fővárosban nem keltett meglepetést. Moszkvában előre tudták ennek az eseménynek a bekövetkezését és a három balti államnak a tanácskozársasági államok szövetségébe való felvétele céljából bizonyos alkot-

mánymódosítást fognak végrehajtani.

Rigából jelenti: A lett kormány a lett miniszterelnökkel az élen hosszabb látogatást tett a rigai szovjet követségen tartózkodó Lisinszky helyettes orosz népbiztosnál. A lett lapok beszámolókat arról, hogy ez alkalommal megbeszélések folytak a lett kormány jövőbeni hivatásáról.

Az USA 500 millió dollár kölcsönt ad a délamerikai államoknak

A Pánamerikai értekezlet ezuttal nem fullad szócséplésbe.

Havannából jelenti: Az itteni pánamerikai értekezleten Cordel Hull az Unió külügyi államtitkára beszédet mondott és ez alkalommal kijelentette, hogy az Egyesült Államok elfogadják azt a sugalmazást, amely szerint valamennyi amerikai köztársaság együttesen gyakorol protektorátust az Amerikában lévő olyan birtokok felett, amelyek európai országoké. Az ülés után a külügyi államtitkár a következőket mondta:

Önkormányzatot kap a Kárpátalja

Budapestről jelenti: A képviselőház mai ülésén Teleki Pál gróf miniszterelnök bejelentette a kárpátaljai vajdasággal és annak önkormányzatáról szóló törvényjavaslatot. A képviselőház ülése után megkezdődött a magyar parlament nyári szünete, amely szeptember 6-ig tart.

Római jelentés szerint a Messagero nagy cikkben ad hírt arról, hogy a magyar képviselőház elé terjesztették a Kárpátalja önkormányzatáról szóló törvénytervezetet. Magyarország a visszacsatolás idején azonnal megígérte a ruthén nép jogainak teljesítését és most megtörténik az ígért teljesítése.

[Rador.]

— Nem kívánjuk ezeket a birtokokat bekebelezni, vagy felségjogainkat ezekre kiterjeszteni, de nem engedhetjük meg, hogy ezek a körzetek az európai viszályba belekeveredjenek. Amennyiben ilyen helyzet állna elő, azt joggal lehetne földrésznünk békének és biztonságának megzavarásaként tekinteni, mert ilyen formán ott olyan rendszerek lépnek életbe, amelyek távol vannak az amerikai befogástól.

Miután az Unió külügyminisztere kijelentette, hogy a pánamerikai kongresszus célja több kérdés sürgős szabályozására vonatkozó rendszabály kidolgozása, kiemelte, hogy a jelenlegi helyzet, amellyel az amerikai államoknak szembe kell nézniük a külföldi piacok csökkentése és azok jellegzetes megváltozásának eredménye. Cordel Hull ezután négy pontból álló javaslatot tett.

1. A kereskedelmi kérdések tanulmányozására alakult pánamerikai pénzügyi és gazdasági bizottság tevékenységének növelése.

2. Olyan rendszabályok kidolgozása, amelyek az egyes amerikai államok feleslegének ésszerű felosztására vonatkoznak.

3. A termékek és fogyasztók érdekelt egyaránt megvédő egyezmények kidolgozása.

4. Az amerikai népek életszínvonalának megjavítására irányuló módszerek megvizsgálása.

Washingtonból jelenti a DNB: Roosevelt elnök a kongresszustól 500 millió dollár hitel jóváhagyását kérte. Az összeget az európai háború miatt komoly helyzetbe került latin-amerikai államoknak adják kölcsön.

[Rador.]

A japán külügyminiszter a tengelypolitika feltétlen hive

Függetleníti magát Japán az angolszász államoktól.

Tokióból jelentik: Matsukuo, az új japán kormány külügyminisztere nyilatkozott a sajtó képviselői előtt.

— A diplomáciában hasonlóan a háborús rendszerekhez a villámháborúra kell berendezkedni — mondotta a külügyminiszter. Nekem is az a nézetem, amit Kobajasi kereskedelmi és iparügyi miniszter kifejtett, hogy feltétel nélkül

közeledni kell a tengelyhatalmakhoz, és Japánnak függetleníteni kell magát Angliától. A Távolkelet nemzetgazdasága nem függhet többé az angol-szász és amerikai érdekektől.

Kavada japán pénzügyminiszter odanyilatkozott, hogy módosítani kell Japán eddigi pénzügyi politikáját és racionalizálni kell az elsőrendű közszükségleti cikkek forgalmát.

Lemondott a kereskedelmi és iparkamara elnöke, Besa Cornel lett az új elnök

A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága kedden este ülést tartott, amelyen az intézmény vezetőségében személyi változás történt. Giurcaneanu Eduard ezredes, a kamara ideiglenes bizottságának eddigi elnöke bejelentette lemondását. Giurcaneanu Eduard másirányú elfoglaltságára és egészségi állapotára való hivatkozással indokolta lemondását. Hivatkozott arra, hogy két éven át, amióta a kamara ügyeit vezette, mindig teljes odaadással és igyekezettel azon volt, hogy a kamara és tagjainak érdekeit megvédje. Bejelentette, hogy bár megválnak az elnöki székétől, az ideiglenes bizottságnak továbbra is tagja marad.

Az ideiglenes bizottság tagjai sajnálattal vették tudomásul Giurcaneanu Eduard elhatározását

és köszönetet mondtak eddigi működéséért, majd Besa Cornel képviselő, a bizottság eddigi alelnökét választották meg elnöknek.

Az új elnök meghatott szavakkal mondott köszönetet a beléje helyezett bizalomért és ígéretet tett, hogy mindenkor azon lesz, hogy a kereskedők érdekeit képviselje. Indítványára Giurcaneanu Eduard ezredest bizottsági alelnöknek választották meg. Iesanu Gheorghe a Nemzeti Bank temesvári fiókjának igazgatója, a kamara kormánybiztosa szóialt fel ezután és ő is köszönetét fejezte ki Giurcaneanu Eduardnak eddigi munkálkodásáért. Hangsúlyozta, hogy a vezetőségben beállott változás nem jelenti a kamara eddigi irányának megváltozását.

LEGUJABB

Gigurtu Ion miniszterelnök és Manoilescu Mihai külügyminiszter Berlinben

Berlinből jelentik: Kedd reggel a következő hivatalos jelentést adták ki: Ion Gigurtu Románia miniszterelnöke és Manoilescu Mihai, Románia külügyminisztere a hét folyamán rövid látogatásra Németországba érkeznek. A két államférfiú kihallgatáson jelenik meg Hitler vezér és kancellárnál és tanácskozní fog Ribbentrop birodalmi külügyminiszterrel.

Az evangéliumot idéző angol úgy fest, mint az ördög, amikor imádságos könyvet szorongat a kezében

— mondják német hivatalos körökben

Berlinből jelentik: Német hivatalos körökben Halifax tegnapi rádióbeszédével kapcsolatban a következő álláspont alakult ki:

— A kocka el van vetve. Az angol külügyminiszter Hitler beszédére végérvényesen nemleges választ adott. Az angol kétszínűség és az őszinteség hiánya tetőpontra hágott.

Halifax lord beszéde hasonló az agonizáló haláltusájához, aki ugyanakkor ezt a súlyos helyzetét népe előtt eltitkolja.

Mi az angol külügyminisztert ezen az úton nem tudjuk és nem akarjuk követni. Halifax nem akarja elfogadni Hitler békeajánlatát és nem érez együtt azokkal a történelmi felelősségtől, de ugyanakkor emberiségességgel fűtött szavakkal, amikben a Vezér leszögezte, hogy nem célja az angol világbirodalom tönkretétele. Németország és annak közvéleménye tudomásul veszi Halifax választát, aki azon a nézetben van, hogy az angol birodalom nem omolhat össze. Hitler nem fenyegetett senkit, mint azt Halifax állítja, hanem levonta a logikus következményeit a jelenlegi politikai, katonai és gazdasági kontellációnak. A jövő fogja megmutatni, hogy a Vezér által mondottak fenyegetések voltak-e, avagy a realitásból folyó észszerű következmények.

Halifax azt hiszi, hogy Anglián kívül még van

állam nagyszámmal, sőt kontinensek is, amelyek az angol államférfiak álláspontjának adnak igazat.

Mi nem szállunk vitába — hangzik tovább a német hivatalos körök részéről szerzett információ — a történelem fogja megmutatni, hogy az angol köntörfalazás, szöszporítás, a saját javukra beállított álbölcselkedés, nemkülönben a vallásérkölcsi nézőpontok túlon túl való kihangsúlyozása, — az igaz államférfiúi erény és a népek érdekét szolgáló gesztus-e. A birodalomnak már nincs több mondanivalója mindazon felül és túl, amiket a vezér nyilvánkozottatott.

Nagynémetország minden fia azt olvassa ki Halifax beszédéből, hogy az angol kormány és az angol nép: „nem”-et mondott. Erre azonban csak egyetlen viszonválasz van és ez a válaszadás nem szóban és nem írásban fog történni. Ami végül a vallásos érzés és a vallás erkölcsi momentumok belekeverését illeti a politikába, erre is csak egyetlen mondatban reflektál a német közvélemény: Németországban az az érzésünk van, mikor a hipokrita és ugyanakkor az evanzzéliumot idéző angolt halljuk, mint mikor az ördög imádságos könyvet szorongat a kezében.

„A hazugságok uralmáról“ ir az Oeuvre

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli az Oeuvre című francia lap egyik cikkét, a melynek „Hazugság uralma” a címe. A cikk elmondja, hogy Franciaország ezáltal először ismerheti meg Hitler német birodalmi vezérnek a birodalmi gyűlésen elmondott egyik beszédét hiteles fordításban.

Eddig mindig eltitkolták a Vezér és más külföldi hatalmak vezető államférfiúinak beszédeit, mert a háborús uszítóknak rendkívül ve-

szélyes lett volna, ha az átlag francia valahonnan elfogadható békeajánlatról hall.

Nem tudott annak idején a francia nép az olasz békekisérletekről sem, amely a végveszélyt el akarta hárítani egész Európáról. Mindezekért a felelősség az akkori francia és angol kormányokat terheli. A francia nép a hazugság jegyében élt és most végre elérkezett a nyers igazságosság ideje. Franciaország pedig csakis ennek a nyers igazságosságának a segítségével támadhat majd új életre.

*Az esküvődön én is ott leszek,
Hidd el, hogy semmi rosszat nem teszek,
Csak eszedbe juttatom mégegyszer,
Aszkrém puderben van egy csodaszser*

Sulfamyl!!!

A szovjet uralom alá került területekre való visszaköltözés hatósági rendszabályai

Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium rendeletet adott ki, hogy mindazon személyek, akik bizonyítani tudják, hogy az oroszok által megszállt Besarábiában és Északbukovinában születtek vagy ott lakásuk volt — amennyiben óhajtják — visszatérhetnek ezekre a területekre. A bucarestii rendőrprefekturán külön igazosztályt létesítettek ezen ügyek elintézésére. Itt kell megfelelő okmányokkal felszerelve visszatérésre jelentkezni. A rendőrnátlóság csoportokba osztja a jelentkezőket és azokat a vasút ingyenesen szállítja a megállapított országátkeelési pontokra. Akik megkísérelnek, hogy ezen iroda és hivatalos út megkerülésével keljenek át az országhatáron, súlyos kellemetlenségnek tehetik ki magukat a hatóságok részéről.

(Rador)

Görögország mégis leszere

Beigrádból jelentik: A Politika című lap athéni tudósítás nyomán közli, hogy az utóbbi időben behívott tartalékos pilótákat hazaküldték. A görög felségvizeken lerakott tengeri aknákat felszedték és a hajóforgalom most már szabaddá vált. Pireus és Newyork között két nagy hajó a közeli napokban megkezdí a személyforgalmat. (Curentul.)

Óriási károkat okozott a szárazság

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint az ország egyes részein szárazság lépett fel. Elsősorban a kukorica és a főzeléklékében okoz kárt a szárazság. A bab termesztés közpészere, míg a borsó bőségesnek mutatkozik.

Anglia korlátozza a belöldi fogyasztást

Londonból jelentik: Anglia nyersanyagellátási helyzete az utóbbi napokban annyira megjavult, hogy az angol kormány a nyersanyagkivitelét rövidesen ismét a régi keretek közé állítja vissza, ugyanakkor pedig maradéktalanul biztosítani tudja az egyre fokozódó hadianyaggyártás szükségleteit is. Az angol kormány tudatában van annak, hogy a külkereskedelem fenntartása és fokozása mennyire fontos és ha szükségesnek mutatkozik, inkább a belöldi fogyasztást fogja korlátozni.

(Rador)

A francia családvédelmi politika első jelei

Vichyből jelentik: A francia igazságtügyi miniszter előterjesztésére a kormány törvényrendeletet adott ki a családi birtok védelméről. Kimondja a rendelet, hogy a 200—400 ezer frank értékig terjedő családi ingatlan vagyont még akkor sem lehet az örökösök között felosztani, ha az örökgyávó így rendelkezne. A családi vagyonnak vagy a főörökös kezében kell megmaradnia, vagy a részörökösöknek együttesen kell ezt kezelni. A kormány bejelentette, hogy ez a bevezetője azoknak a sorozatos családvédelmi intézkedéseknek, amelyeket a kormány programjával ismer.

(Rador)

Új búaértékesítési rendszer bevezetését tervezi a nemzetgazdasági minisztérium

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium új búaértékesítési rendszert szándékozik bevezetni. A részletek még nem ismeretesek, de annyi bizonyos, hogy a minisztérium megengedi a búza árának emelését és ebben a tekintetben meg egyezést hoz létre a termelők és az érdekeltektényezők között. Arra való tekintettel, hogy az új termés nyomán bekövetkező esetleges árcsökkenést megakadályozzák, a kormány a nemzeti szövetkezeti intézet útján nagyobb búzavásárlásokat fog eszközölni.

CLERMONT-FERRAND a francia történelem új állomása

Ha Clermont-Ferrandban áthaladunk a főtéren, a Place de Jaude-on, arra kell emlékeznünk, hogy itt volt valamikor a római hódítók ellen folytatott ellenállás utolsó és legveszedelmesebb központja: magas oszlopon egy lovas szobrot látjuk, aki magasbalendített karddal loval. Ez Vercingetorix, az avernoki fejedelme — a kelta törzstől viseli a táj ma is nevét. Vercingetorixnak mégegyszer sikerült a gall fejedelmek legnagyobb részét a rómaiak elleni háborúban egyesíteni. Gergovianál, a mai Porte Blanche-

nál, néhány kilométernyire Clermont-tól délre, Kr. e. 52-ben megverte Caesart, a nagy római hadvezért. De a kelták hamarjában reorganizált serege a lángeszű római hadművészetének nem tudott ellenállni. Alesiában (a mai Autun) még ugyanabban az esztendőben az ellenállás annyira megtört, hogy az óriási kelta sereg szétszaladt. Vercingetorix elmenekülhetett volna, kitehette volna az országot további vérontásnak. Ezt nem akarta.

A keresztes hadjáratok szülővárosa — modern ipari város

Ezer esztendővel később Clermont az a hely, amelyről II. Orbán pápa felszólítja a kereszténységet a szent sár felszabadítására. Itt volt 1095-ben a nagy zsinat. A pápa kilépett a nagy térre a várakozó sokaság elé, amely lelkesedve hallotta felszólítását. — Isten akarja! Isten akarja! — kiáltották feléje. Négy esztendővel később Bouilloni Gottfried bevonult Jeruzsálembe a vörös keresztes jegyében francia, normann és lotharingiai csapatai élén.

Clermont-Ferrandban született és később ott is tanított Blaise Pascal, a híres matematikus és filozófus — reá emlékeztet a régi városrendszer egyik tornya.

Jelenleg Clermont-Ferrand modern gyárváros, közigazgatási központ és egyetemi székhely. 110.000 lakosával a francia vidéki város jellegét mutatja, élénk kis belvárossal, csöndes külvárosokkal, dombok szélén és közepette. A XIII. századból származó hatalmas gótikus székesegyház, amely a dombok egyikén épült, két óriási tornyával: éppúgy uralkodik a város kénpen, mint ahogy a Massif Central hegylánc a tájon. Igen festőien emelkedik a Puy de Dome sziklakapuja a táj fölül, völgyek húzódnak az emelkedő dombok között és a változatos képpen szinte eltűnnek a város nagy partlepei. Itt van mindenekelőtt a kaucsukipar székhelye. A Michelin-művek, amelyek jegyét Franciaország minden országútján látjuk, a francia pneumatikok legnagyobb részét készítik. Barátságos gyár- és lakótelepek a vállalatok szociális szelleméről tesznek tanúságot.

Az óvárosban, meglehetősen elrejtve, szép renaissance épületeket találunk és itt áll Clermont templomainak legújabb reméltebbika, amely a Kikötő Miasszonyunkjának van szentelve, a csodatevő kis fekete Mária-szobor után, amely lent a román stílus kriptában áll és amelyet valamelyik tengeri kikötőből hoztak. A gyönyörű épület azt a román stílust mutatja, amely Auvergne-ben sajátos jellegű és ezért a művészettörténetben mint auvergnei román stílus szerepel. Ez a templom öregebb, mint a székesegyház, a XI. századból való.

Auvergne igen gazdag ilyen műkincsekben. Mert ezen a tájon, mely Közép-Franciaország belsejében mélyen fekszik, a vallásháborúk kora óta már harcokra alig került sor. A nagy forradalom idején persze lerombolták a legtöbb várat, amely elsősorva fekszik a dombos vidéken — ez a feudális uraknak szült. De a városokban a legtöbb régi épület megmaradt. Így találunk művészeti emlékeket Riomban, amelynek ódon városházájában az orleansi szűz egy levelét őrzik. Ezt az irómant persze nem a szűz írta, mert Jeanne d'Arc nem tudott írni. Kiséretének egyik embere írta meg a köszönő levelet azokért a sejtő csapatokért, melyeket La Charité városa őstromára küldtek neki. Érdekes a levél aláírása. Jeanne d'Arc megerősítés végett hüvelykujjával egy hajfűrtjét nyomta bele a pecsétviaszába. A haját ellopta valamelyik Istentől elrugas-

Törvénytervezet készül a zsidó állampolgárok névváltoztatásának hatályon kívül helyezésére

A Carentul közli: A minisztertanács foglalkozott azoknak az alevpelnek megállapításával, amelyek szerint a zsidóságot beilleszték az új állami rendbe a készülő javaslatokban. Az első törvény kötelezni fogja a zsidókat, hogy ismét vegyék fel eredeti nevüket.

dott gyűjtő, de ujjlenyomata 1429-ből még most is megvan!

Riom, „la belle endormie“, a szép alvó város és Thiers, a francia Solingen, igen gazdagok bűbajos régi városrészekben. De csak kevés idegen téved el ide — ez a táj túlságosan messze fekszik a közlekedési utaktól, amelyek Párisba, vagy a Riviéra tengeri fürdőibe vezetnek. De nagy hírnek örövendenek Royat és Chatelguyon gyógyfürdőit, ott a szűk völgyekben csinos kis fürdők keletkeztek. A legtöbb utazó számára Közép-Franciaország Vichy-ben végződik, ebben a világfürdőben, amelynek nyári koncertjei híressé. Ma a francia országgyűlés és kormány székhelye.

AUVERGNE: TAJAK ÉS EMBEREK

Ha valahol francia emberrel találkozunk, aki ennek a vidéknek különösen gördülő, némi-kepen lassú tájszólásával beszél és megkérdezzük, hogy hová való, akkor így felel: — Auvergnei vagyok.

De ha tovább kérdezzük: — Francia maga? Akkor szinte bizonyos, hogy ezt mondja: — Ca aussi! Az is!

Először auvergnei — azután francia. Nem mintha francia voltát szégyelné! Ellenkezőleg: különleges franciának érzi magát. Auvergne népe tényleg a kelta faj legerősebb maradványait öleli fel. Olyan emlékek, mint a sokezeréves Merkurtemplom a Puy de Dome csúcán, erősebben kötik a multhoz, mint sok más franciát. És szereti a hagyományt.

Mert szülőföldje igazi parasztságos. Az ottani emberek igénytelensége közmondásos. Farkarnak is mondják őket. Aki persze hosszabb

ideig él közöttük, az másként látja a dolgot. A zord hegyi éghajlat, a völgyek nehéz talaja a munkát keményre teszi. Csoda-e akkor, ha ezek az emberek háromszor is megfontolják, hogy ki nek is miért adják oda pénzüket? Ezért aztán a kis birtokokon olyan jólétet találunk, amelyet nem szívesen mutogatnak, de amelyért sok mindentől kellett lemondaniuk.

A kis parasztházakat többnyire magas falak körítik. Nem látják szívesen az auvergneiek, ha az ember belát a házukba. A szabad tűzhely lángja fölött megfőzik az egyszerű ebédet, melyet tej és bor fűszerez; a vasnapot azzal ünneplik, hogy lemennek a borospincéikbe, ahol a szomszédok meglátogatják egymást és különböző gondjaikról beszélgetnek. Csaknem minden parasztnak megvan a maga szőlője. Igen gyakran a szőlőt lábbal tapossák, mint Tokaj körül. A maradékból szívderítő Vieux Marc-ot égetnek, mely megfelel a mi torkolyünknek. A búza termelése mindenekelőtt az alföld dolga.

Hogy a földművelés meglehetősen nehéz, azt már megemlítettük. A nehéz, ösközetten nőtt vagy áradmányos talaj miatt a szántáshoz ökröket vesznek. Még ma is patkolják őket. Igen szomorú látvány, amikor a szíra akasztják az ilyen állatot, hogy megpatkolhassák, de ezek az ökrök, sokszor négyesével az eke előtt, kitűnően dolgoznak. A bor és a gyümölcs zamatosabb, mint a forróbb tájakról való. Egyébként az Auvergnat gris (szürke barát) szőlővesszője erről a vidékről származik, ahogy már az elnevezés is mutatja.

Az auvergnei ember büszke, sokan gögősenk is tartják, mert mindenütt a maga módján él. Párisban például sok városrészben találunk auvergnei korosmákat, ahol a vidéknek a nagyvárosba tévedt gyermekei hazai borukat isszák, jóízű sajtjukat eszik, az Auvergnat bleu-t, mely olyanféle, mint a Gervais, csak erősebb, ahol megtalálják a hazai levesüket és ahol eljártassák meghiit dalaikat. A becsületességnek itt még értéke van: a parola anyyi, mint a szerződés és ezt nem igen lehet megszegni, mert meggyűlölik az embert. Kemény fajta ez, sok józan ésszel, nem olyan könnyed, mint a délfancia, nem olyan ide-oda forgolódo, mint a párisi, de öntudatos és hí kiválasztott és örökölt hagyományaihoz. Így mindenkor képviselője volt annak a konzervatív francia szellemnek, amely akármilyen vad volt az élet a nagy városokban, mindig érvénvre jutatta a paraszti nép egészséges gondolkodását és rendet teremtett. Laval, a volt miniszterelnök, szintén erről a vidékről származik, melynek egészséges és erős a levegője, amelynek egyszerű és szigorú az erkölce, ahogy a viseletben is megmutatkozik. Sokan ama politikusok közül, akik most ott laknak és dolgoznak, kénytelenek lesznek a nagy világproblémákat másformán tekinteni, mint ahogy a jókedvű, könnyed és könnyen izguló Párisban jelentkeztek.

Saturnus Artúr

Gyógyító hatást tulajdonítanak a Dóm-templom előtti kut vizének

Tizenhat éves gyomorbaít gyógyított meg ez a forrás

Hírt adtunk a napokban arról, hogy a belvárosi Dóm-templom előtti artézi kutat javítják. Most lépcsőket csinálnak, melyek a csöög vezetnek és ezáltal mindenki számára könnyen hozzáférhetővé tették az artézi kut, vagy ahogyan mondják, a forrás vizét. Ennek a viznek a népszerűsége állandóan nő. Alkalmunk volt megfigyelni sok embert, aki ivéggel, pohárral jött és itta a vizet.

Tizennégy-tizenöt éves fiucska jött a forráshoz. Bádóppohárral merített a vizből és benedvesítette a szemét. Elmondotta, hogy amikor a paponta eijön ide és ezzel a vízzel gyógyítja a szemét sokkal jobban lát. Két hónapja minden nap eijön és már az ivásra is megszokta ezt a vizet. Erre kíváncsiságból mi is megkóstoltuk. Az ize nem rossz, savanyu, de csak keveset meig. Az emberek viszont azt mondják, hogy éppen ebben rejlik a gyógyító hatása. Az egyik munkás emeséli, hogy mindennap jön egy ember dél felé, megtölti az ivéget és behití ezt a vizet. Így megszokta már, hogy a bort nem is tudja másképp inni, csak ezzel a vízzel.

A kut mindennapos látogatóihoz tartozik egy asszony, lehet negyven-negyvenöt éves. Emeséli, hogy három évig volt a kórleázban. Az orvosok már lemondtak róla és ekkor ez a víz gyógyította meg. Hivatkozik orvosokra, neveket említ. Gázmérgezése volt és csak ennek a viznek tulajdonítja a gyógyulását.

Hogy mekkora gyógyító hatást adnak ennek a kútnak bizonyítja, hogy Újszabadsulról minden második nap bejön egy öregebb asszony és amikor hallja, hogy érdeklődünk a víz gyógyító hatása

iránt, jókedvűen néhány tánclepet tesz. Látja uram — mondja — ezt ennek a viznek köszönhetem. Mert én már rones voltam. Alig tudtam járni és most nézze, hogy táncolok. Tizenhatévig szenvedtem gyomorbaítban. Szegény asszony vagyok, nincs nekem pénzem arra, hogy valami fürdőbe menjek. Gondoltam, kipróbálok ezt a vizet, mert sok csodát hallottam már erről én is. Hat hónapi kúra után megszűnt a gyomorfájás, kezdtem újra embert lenni. Azóta más vizet nem is iszom. Nem sajnálom én az utat, különösen most, hogy csöbői folyik a tiszta víz és nem kell meríteni.

Egy másik ember elmondja, hogy ez a víz alaposan kitisztította a veséit. De amit még annál is fontosabbnak tart, amióta ezt a vizet issza, nem kívánja a cigarettát. Pedig azelőtt igen sokat dohányzott és az orvosok is azt tanácsolták neki, hogy szokjon le a dohányzásról. Mindéddig hiába kísérletezett. Igaz ugyan, hogy kissé nehezen lehet ezt a vizet megszokni. De aki egyszer megszokta, az már nem is kíván másfajta vizet.

Figyeljük az embereket. Állandóan jönnek pohárral, ivéggel. Van olyan is, aki több ivéggel jön, mert messze lakik. A munkások serényen dolgoznak a kut javításán, de az emberek átbukdácsoznak a dolgozó munkások lábain, hogy hozzájussanak a vízhez. Kezdi ezt már amolyan lourdes-i forrásnak tartani. Különösen a szegényebb emberek örülnek, hogy ingyen hozzájuthatnak a gyógyuláshoz. Mert rendületlenül hisznek a forrás gyógyító hatásában. (g. b.)

Négy Napoleon-arany vándorlása — bucarestii szélhámosok „jóvoltából“

Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok oldalas tudósításokban számolnak be arról a nagyszabású leleplezésről, amelyet a rendőrség a fővárosi „fekete tőzsdén” hajtott végre.

Vechiu Vasile és H. Bucholz fővárosi egyének elhatározták, hogy egy „amerikai stílusú” ügyet bonnyoltnak le abban a reményben, hogy jelentős összeget tudnak majd zsebre venni. A két férfi a „fekete tőzsdén” azt a hirt terjesztette el, hogy egy külföldi úr érkezett a fővárosba, aki igen magas áron vásárolna aranyat.

A két szélhámos bizalmas embere egy Campus nevű ember volt, aki rövid idő múlva felhajtott egy eladót. Ez egy bizonyos Kalemberg nevű jóhiszemű egyén volt, akinek 40 Napoleon aranya volt és hajlandónak mutatkozott az aranyak darabját 4.260 leért árba bocsátani.

Campus úgy beszélt meg a dolgot Kalemberggel, az aranyak tulajdonosával, hogy együtt mennek el a „külföldi úr” lakására. Autóba ültette a „Napoleon aranyak” tulajdonosát és meg sem állt vele az Isvor ueca egyik házánál, amelyben az állítólagos vevő lakott. Mikor beléptek a szobába, egy selyem pizsamába öltözött úr fogadta őket. akt Campus úr, mint Georges Baudeaux-ot mutatott be Kalembergnek.

— Baudeaux úr belga és csak franciául beszél — mondotta, — de remélem, hogy megértjük majd egymást.

Az „előkelő” belga pizsamája zsebéből arany

cigaretta tárcát vett elő és „Tomis”-al kínálta meg Kalemberget, aki próbaképpen először hét Napoleon aranyat tett le az asztalra. Ha kifizeti — mondta, — akkor kiveszi a többi is.

Baudeaux kezébe vette az aranyakat és hogy kipróbálja, valódiak-e az egyiket a parketre ejtette, hogy „megpengesse”.

Ez a pengetés volt a jel, amelyre a szomszéd szobában elrejtőzött Vechiu Vasile és Bucholz revolverrel a kezükben rendőrtisztoknak adva ki magukat, előléptek.

— Fel a kezekkel! — kiáltotta harsányan az egyik ál-rendőrtiszt — most végre rendőrkézzre kerültek.

Campus ijedtében a még meglévő aranyakat a cipőjébe rejtette el, majd pedig az egész társaság elindult a rendőrségre. Mielőtt azonban a rendőrségre értek volna, a „rendőrtisztek” megálltak és kijelentették Kalembergnek, az aranyak tulajdonosának, hogy ők nem akarnak neki még nagyobb bajt okozni, elég, ha „elkobozzák” az aranyait, a többi megbocsájtják és menjen dolgára.

Kalemberg el is ment és csak másnap jött rá, hogy nyilván rászedték. Azonnal jelentkezett a rendőrségen, amely 24 órán belül elfogta a „fekete tőzsdé” ismert ügynökeit, akiknél hiánytalanul megtalálták a „Napoleonokat”.

A leleplezett banda tagjait átkísérték a bucarestii börtönbe.

Mégsem olyan nagy az egység Roosevelt mellett?

A demokrata szenátorok egy csoportja kijelentette, hogy inkább halászni mennek, mintsem Roosevelt segítségére legyenek.

Newyorkból jelentik: A ma reggeli newyorki lapok feltűnőstűtő hírt közölnek arról, hogy a demokrata szenátorok egy csoportja elhatározta, hogy nem vesz részt az elnökválasztási propagandában, mert tiltakozni kívánnak ezzel a magatartásukkal Roosevelt harmadik jelöltetése ellen. Ezek a szenátorok Rooseveltnek azt az önkényes elhatározását is rosszalják, a mellyel rákényszerítette a kongresszusra Wellnek elnökhelyettesét történt jelöltetését. Nyilatkozott az egyik ilyen elégedetlenkedő demokrata szenátor és kijelentette, hogy inkább halász-

ni mennek az őszi hónapokban, semmint hogy Rooseveltnek segítségére legyenek az elnökválasztási propagandában.

Wander Wilkie republikánus jelöltetést 4 demokrata szenátor is támogatja. Egyébként a Coloradóban nyaraló Wander Wilkie kijelentette a lapok munkatársainak, hogy augusztus 17-én az Indiana állambeli Aloundból rádióbeszédet mond és bejelenti, hogy elfogadja a republikánus párt részéről történt jelöltetését az elnöki állásra. Ez a beszéd lesz a bevezetője a Roosevelt elleni választási harcnak.

A szövetségesek balkáni aknamunkája a leleplező okmányok tükrében

Anglia és Franciaország tervebe vette a Balkán katonai megszállását
A Vaskapu szoros felrobbantása komoly terv volt. — Mérényt
készült a román közlekedés ellen

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli: A német külügyminisztérium tegnap újabb okmányokat hozott nyilvánosságra, amelyeket a francia vezérkar menekülés közben visszahagyott és amelyek a németek birtokába jutottak. Az okmányok szerint Anglia és Franciaország már a háború elején megállapodást kötöttek arról, hogy a Balkán a háborúba bevonják. A közvetlen cél az volt, hogy az angolok és franciák megszállják a Balkánt és lehetetlenné te-

szik a román közlekedés Németországba való szállítását. Az okmányok között megtalálták azt a tervet is, amely szerint a Duna völgyében és főleg a Vaskapuban olyan robbantásokat kellett volna végrehajtani, amelyek lehetetlenné tették volna a dunai szállításokat. Az okmányok szerint az angol-francia haditanács már április 9-én elhatározta, hogy a szövetséges csapatok bevonulnak Belgiumba és elfoglalják annak területét.

(Rador)

A belügyminiszter ismét nyomatékosan figyelmezteti az ország népét a nyugalomra és fegyelemlre

Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter legújabb rendeletében újabb nyomatékkal figyelmezteti az ország minden polgárát, hogy minden olyan politikai elgondolás és működés tilos, mely nem illeszkedik bele az egyetlen totális nemzeti román politikai rendszeren alapuló államéletbe. Ez a totális nemzeti román politikai rendszer a feltétele a közérdeknek és egy-

ben lehetősége a nyugodt termelői munkának. Nehez problémáink megoldásában ezt kell szem előtt tartani és minden ami ezzel ellentétes, vagy amely a törvény keretén kívül álló működés nem egyéb — hangsúlyozza David Popescu belügyminiszter — mint a haza megvédésének szabotálása.

Aranyér

Akik aranyér miatt nagy fájdalommal szenvednek enyhülést találnak és nyugodtan alszanak, ha Cadum kenőcsöt használnak, amely azonnal megkönnyebbülést okoz.

Sok szenvedésnek veheti elejét, ha idejében használ Cadum kenőcsöt kiütések, sebek, pattanások, csalánkiütés, rüh, ötvár, aranyér, bőrhámias ellen.

Negyven éves papi jubileum

Manoeuvre Péter glogováci katolikus plébános, szentszéki tanácsos, a közelmúltban ünnepelte papnapi szentelésének negyvenedik évfordulóját és a jubileum napját a mariaradni helygyehyzen töltötte. Ott mondotta a négy évtizedes papi működéséért hálaadó ünnepi istentiszteletet, amelynél Misenkó József nagyzsámi plébános segédkezett. Misenkó annak idején Manoeuvre Péter úrnémet pap felszentelésén is segédkezett. A jubileumi mise után Manoeuvre plébános fogadta az üdvözlésére megjelent küldöttségeket, többek között az orsovai hívek küldöttségét is, akiknek nevében Sarkadi Ferenc és Hillebrand Rudolf művészi kivitelű karinget és a hívek szeretetteljes üdvözlését nyújtotta át és ünnepeltnek, aki meghatótt szavakban köszönte meg a figyelmet. Manoeuvre plébános 1923-ban került Orsovára és búzditása, valamint közművelő faradhatatlan agilitása révén rövid idő alatt megvalósította a Katolikus Otthont. Ezzel a ténnyel az orsovai hívek örök háláját biztosította magának. Tíz év előtt Orsováról Glogovára került plébánosnak, ahogy nagy tudásával és atyai gondosságával rövidesen színtelen elhverte a hívek legmelegebb szeretetét. A mostani jubileum alkalmából a Bánság számos helyéről érkeztek szerencsét kívánó táviratok a népszerű plébános címére, tanúságot téve a hívek és barátok szeretetéről, igaz ragaszkodásáról.

Franciaország összes európai politikai és szellemi támaszpontjai összeomlottak — írja a „Curentul“

A „Curentul” című bucarestii lap terjedelmes cikkben ismerteti Rosenberg Alfréd tanulmányát, a melyben a francia élet drámáját elemzi, bőséges adatközlés kíséretében. A Curentul megállapítja, hogy Versaillesben nem teremtettek új Európát s éppen ezért a mostani háború egy tisztító forradalom jellegét viseli, amely kiírja Európában a szét-húzás szellemét és új világ alapjait rakja le. A cikk megállapítja, hogy Franciaország összes európai politikai és szellemi támaszpontjai összeomlottak és ha a kibontakozás útjára akar lépni, el kell hagynia legszentebb szellemi hagyományait s az új idők szellemének megfelelő elvek szerint kell államéletét berendezni s nemzetközi kapcsolatait helyreállítani.

Capitol-ban

EGYMÁSNAK TEREMTVE

Érdekes film a mai modern házassálettől.
A főszerepeket: CAROLE LOMBARD,
JAMES STEWART. — Rendezte JOHN
CROMWELT

Apolló

FLORENTINE

Kiváló német vígjáték, Joan Lowel „Een Mädel wird Matrose” című regénye nyomán.
A főszerepeket: PAUL HÖRBIGER, Geraldine KATT, Hans HOLT.

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, fél-évre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

28—10 és este 10 óra után: 28—15.

Megrázó történelem az egylettel

A minap délutáni álomból felriadtott a csengő szava. A berregésre dühösen mentem ajtót nyitni. Szélesvigyorgású ismeretlen állt előttem. Még azt sem várta be, hogy azt kérdezzem, kicsoda, mit akar és máris megszólalt:

— En vagyok a Nagy!

— Örvendek — válaszoltam elég hűvösen utóvégre nem kívánhatja tőlem ez az ismeretlen valaki, ha délutáni álomból felzavart, hogy a nyakába bordítják és azt mondják neki, hogy ez életem legboldogabb pillanata. Mikor az ismeretlen, illetve most már a Nagy, ezt látta, szinte sértődve szólalt meg:

— En vagyok a Nagy!

Erre aztán én is bemutatkoztam.

— Maga még mindig nem tudja, hogy kicsoda vagyok? — Ezt valahogy úgy mondta, mintha például annak idején az ábruhás Mátyás király azt akarta volna, hogy őt megismerjék.

— Dehogy nem tudom, hogy kicsoda, maga a Nagy.

Erre elmondta, hogy amikor én a második elembe jártam, ő ott lakott ugyanabban az utcában, mint mi. Ismerte az apámat és a nagyszüleimet.

— És különben is — folytatta, — minden sportért lelkesedő ember tudja, hogy ki az a Nagy. Két évig játszottam a lila-zöldeknél.

Mikor pedig én kijelentettem, hogy nem nagyon rajongok a sportért, akkor kezdte megérteni, hogy nem is lehet jó emlékezőtehetségem és följényesen kezdett kezneli. Mint a nagypapa az unokáját, Mikor aziránt érdeklődtem, hogy miért is jött, akkor újból azt mondta:

— En vagyok a Nagy. Majd belépett szerény hajlékomba, leült az egyik székre és rágyújtott egy cigarettára.

— En az... egylettől jöttem, — folytatta. Az a elnök azt kérdezi, hogy miért nem tetszik beiratkozni ebbe az egyletbe? En vagyok a pörztáros. Ezt se tudta?

Erre elmondtam neki, hogy már valami tíz éve vagyok tagja ennek az egyletnek, de úgy látszik az utóbbi időben megfelleltek rajtam, mert már jó ideje, hogy az egylettől nem járt nálunk senki. Biztosítanom kellett az emberemet, egész biztosan emlékszem arra, hogy ebbe az egyletbe iratkoztam be és nem egy másikba. A Nagy teljesen elvesztette bizalmát az én emlékezőtehetségemben.

— Mondja meg tehát az elnök úrnak, hogy én tagja vagyok az egyesületnek és kérem, hogy küldje ide minél előbb magát a nyugtákkal, mert nem akarom az egyletet végérvényesen otthagyni.

A Nagy azt mondta, hogy most már megértett. Mosolygott rám egyet az ő elbűvölő mosolyával, elfojtotta a cigarettát, szép lassan felállt, fogta a kalapját és elment. Gondoltam, hogy most mindent elintéztem és folytattam félbeszakított délutáni alvásomat. És azt álmodtam, hogy valaki csenget és mire nem nyitom ki az ajtót, bekiált, hogy én vagyok a Nagy. Erre olyan dühös lettem, hogy felbőrekedtem. A délutáni alvásnak befellegzett.

Három nap múlva megint csengettek abban az időben. Megint egy ismeretlen állt az ajtó előtt.

— Kérem én az... egylettől jöttem. Az elnök úr azt kérdezteti, hogy miért tetszett kilépni? Azt mondták, hogy meg tetszett haragudni, mert nem jött senki az egylettől.

— Ki mondta ezt?

— A Nagy.

Igazat mondott. Külépek. És mondja meg a Nagy, hogy hozzám ne jöjjen pénzt beszédni, mert kidobom.

És tényleg, három nap múlva jött a Nagy az egylet nyugtáival.

Azóta pontosan minden második hónapban jön. És nagyszerűen megértjük egymást.

(g. b.)

Beszélni annyit jelent, mint vetni, hallgatni pedig annyit jelent, mint aratni.

— Megröngenezik a német frontmunkásokat. A német frontmunkásokat, akik a nyugati villámháború átitőerejű sikeréhez nem kis mértékben járultak hozzá, állandóan ellenőrzik egészségügyi szempontból. Jelenleg a Todt-féle szervezet — ör. Todt tudvalevően a Siegfried-vonal megépítője — az összes frontmunkásokat, azonkívül az erődítmények, utász- és hírszerző csapatok munkásait Röntgen vizsgálatnak vetik alá.

— Nem lehet szabadságot a „helyben mozgósítási parancs” birtokában levő munkásokat. A munkaligy: minisztérium az iparvállalatok tudására hozza alábbi rendeletét: A mozgósítási rendelettel kapcsolatban különféle félreértések merültek fel aziránt, hogy a helyben való mozgósítási parancs birtokában levő egyéneknek mi a teendőjük. Tekintettel arra, hogy a helyben való mozgósítás az állam érdekeit szolgálja, figyelemzetjük a vállalatokat, miszerint a mozgósítás tartama alatt azokat a munkásokat, akiknek helyben való mozgósítási parancsuk van, nem szabad pihenő szabadságra küldeni. Munka hiányában ezeket a munkásokat azonnal a hadsereg rendelkezésére kell bocsátani.

— Öngyújtóját akarta megölni, halála égette magát egy vak ember. Borzalmas szerencsétlenség történt Nagybányán. Cămpian György 62 éves volt bányász, aki mindkét szemére vak, pipáját akarta meggyújtani. Közben észrevette, hogy kevés benzín van az öngyújtóban és utánaötölt. A benzín felrobbant és a szerencsétlen embert olyan súlyosan égette össze, hogy a kórházban belehalt sérüléseibe. A rendőrség megindította a nyomozást és jelentést tett az esetről a szatmári ügyészségnek.

Partie kiárutítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek selyemalsónemű, darabonként is. Délelőtt 9-től, délután 6 óráig. A

„Tricorom”

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási út.)

(—) Befiltották a ritnális vágást. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszter utasította körrendeletben az ország összes vágóhódjainak igazgatóit, hogy a jövőben a szarvasmarhák csakis megfelelő mechanikai (elektromossági) gép segítségével ölthetők meg, előzetes elbűvítés után. Az úgynevezett ritnális vágás, amely kintásoknak teszi ki a vágóhidra kötelezett állatokat, mátol kezdve nem engedélyezhető.

(—) Rézger ember halála. Radu Ioan, hetvennyolc éves ócsanádi férfi tegnap bezárkózott szobájába és nagymennyiségű alkoholt ivott. Miután órák múlva sem jött ki a szobából, betörték az ajtót és holtan találták. A rézger ember — a megállapítások szerint — lefordult a székéről és szívzélhűdés érte. Ez okozta a halálát.

(—) A menekült ügyvédek támogatása. A temesvári ügyvédi kamara idejelenes bizottsága legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy gyűjtőívet fektet fel, amelyen a Beszaráhól és Bukovina északi részéből menekült ügyvédek számára gyűjtönek. Az ügyvédi kamara ezután is felhívja tagjait, hogy adományokkal járuljanak hozzá a menekült ügyvédek seélyezéséhez.

(—) Adományok a magyar szülőöthöz javára. A bānsági Magyar Népöközösségnél a magyar szülőöthöz és csecsemőgondozó javára újabban a következő adományok folytattak be: B. M. 1000, T. A. 1000, K. K.-né 300, M. E. 1000, F. József 1000, A. 1000, M. J. 500, N. N. 500, H. L. 500, L. N. 200, J. B.-né 250, Sz. F. 1000, B. A.-né 2000, Sz. A. 1000, L. M.-né 1000, özv. K. L.-né 500, Sz. L. 100, P. J.-né 500 lei. Az eddig befolyt készpénzadományok összege 250 ezer lei. A létesítendő intézmény számára ágyeműt, fehérműt, gyermekkelengyét és egyéb felszerelési tárgyat is elfogadnak. A helmi lehet hasznát is. Mindennemű adomány a Magyar Ház baloldali földszintjén levő népszövetségi irodában adható le.

— 37.000 német egyetemi hallgató. A háború a német egyetemnek és főiskoláknak hallgatóságát nemhogy apasztotta, hanem jelentős mértékben növelte. Jóllehet az 1933. év nyarán beiratkozott hallgatók 75 százaléka katonáskodtak, a német egyetemek és főiskolák diákjainak száma a mostani trimeszterben 37.000-re emelkedett.

— Rendőrség a belgrádi szabadkőművespáholyban. A belgrádi rendőrség feisőbb utasítás alapján házkutatást tartott a „Jugoszlávia” szabadkőművespáholyban, valamint az egyes vezetőségi tagok lakásaiban. Hír szerint németellenes röpíratok terjesztésének gyanúja miatt indult meg az eljárás a páholy ellen.

Szerkesztői üzenetek

S. B. Orsova. Betegsége gyógykezelésére, sajnós, tanácsal nem szolgálhatunk. Temesvárott azonban bizonyára talál megfelelő szakorvost, aki meggyógyítaná. Ezért minél sürgősebben jöjjen Temesvárra és vizsgáltsa meg magát szakorvossal.

— Az aradi polgármester megtekintette a temesvári szegényházat. Viad Alexandru tábornok, Arad város főpolgármestere tegnap délelőtt meglátogatta Baran Coriolan dr. főpolgármestert és a szegényügy iránt érdeklődött. A két főpolgármester azután a városában tartózkodó Bogdan Anton dr. képviselő társaságában meglátogatta a városi szegényházat. Vlad tábornok kijelentette, hogy Temesvárott a szegények ellátása és a róluk való gondoskodás példás és hogy az itt tapasztaltakat az aradi szegényügy újraszervezésénél figyelembe veszi.

— Sas helyett kiskorú rokonát lötte le a falusi gazda. Kolozsvárról jelentik: A kolozsme gyei Hideghavas faluban lakó Buzgar Gheorghie gazdálkodó még az elmúlt év szeptemberében észrevette, hogy egy hatalmas sas riasztja juhnyáját. Elhatározta, hogy végez a sással, de az egyszerre csak eltűnt és többé nem jelentkezett. Most újból megjelent, de a gazdánál nem volt fegyver és mire a puskájáért szaladt, a sas eltűnt. A gazda dühösen ment haza és fegyverét a földhöz vágta. A vadászfegyver váratlanul elszűlt és a dördülés után hangos jajveszkelés hangzott a közeli dombokról. Kiderült, hogy az elszűlt puskát töltése a nyitott ajtón keresztül halálrusebített egy 12 éves gyermeket, aki a szemközti domboldalon haladt lefelé. A kis áldozat a gazda rokona volt. A vizsgálat megállapította, hogy Buzgar Gheorghienak több hónapja lejárt a fegyvertartási engedélye és ezért a kolozsvári katonai törvényszék ítélkezett ügyében, amely most három havi elzárásra ítélte Buzgar Gheorghiet.

— Megkezdődik a földbirtokok kisajátítása Lettorszában. Rigából jelentik: A Német Távirati Iroda közli: Vanagh lett földművelésügyi miniszter tegnap kijelentette, hogy a maganföldbirtokok kisajátításra kerülnek és az állam tulajdonába mennek át. A parasztbirtokok 30 hektárnál nagyobbak nem lehetnek. (Rador.)

— Német operaelőadások Hollandiában. A westfáliai Münster városi színházát 16 vendégjátékra Hollandiába szerződtették. A színház művésze gyűjtöttek régóta szoros baráti szálak fűzik a németalföldi közönséghez, mostani operaelőadásaival tehát hollandi vendégzereplései többéves hagyományt folytatja.

— Háborús műkiállítás. A német művészek seélyegylete Grázban rendez ötödik háborús műkiállítását. Ezek a tárlatok két célt szolgálnak. Egyrészt a nép legszélesebb rétegei érdeklődését kívánják a képzőművészet iránt felkelteni, másrészt az anyagi nehézségekkel küzdő művészek helyzetét kívánják segíteni.

Ald böles, megtanul hallgatni és figyelni.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban fcedden a következő házasságokat kötötték: Krohn József villamosági szerelő és Laki Juliánna, Schütz György szabó és Konrad Magdolna, Grozav Ioan munkás és Burma Elena.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Onica Mihail városi tisztviselő Mihai Cornel nevű fia, Nikola Béla asztalos Mária Anna nevű leánya, Gruber Kálmán munkás Amália Mária nevű leánya, Bacsa István cukrász Eszter nevű leánya és Jakisty Sava sofőr Emilian nevű fia.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: özv. Szabados Jánosné született Szalai Eszter 63 éves, Căptaru Vasile 22 éves, Covasal Magdalena 57 éves, Hósz György 5 hónapos, Aczél Matild 7 hónapos, Lúbas József nyomdász 56 éves és Fier Nicolae munkás 40 éves.

A CAPITOL legközelebbi műsora

Ilyen betegségek érik az ipari munkást!

Eszerint az első helyet az ólom foglalja el, a mely a nyomdaiparon kívül 21 foglalkozásban szerdái áldozatait és amely újabb kutatások szerint rákot is okozhat. Főleg a nyomdaipar egy részében fenyegeti a munkások egészségét a toulou nevű mérgező alkalmas, amelyet csak néhány esztendő óta használnak az úgynevezett mélynyomásmál. Az ipari megbetegedések különféle fajtáit okozzák: a higany, az arzén, a gyufagyártásnál már eltiltott foszfor, a mangán, az antimon, a horgany, a nikkell, a króm, a paraffin, a klórvegyületek, a metilalkohol, a szénkénes, a benzol és termékei, a bismut, az anilin, a nitrobenzol, az izzólámpagyártásnál újabban használatos ozmium, amely vakagságot és bénulást okozhat, a nagymértékben földolgozásra kerülő salétromsav, kénsav, sósav, a petróleumnak és származékainak mérgező gőze, a nitroglicerín és végtelen sora a bőr-, vegyészeti-, textil- és más iparokban előforduló gázoknak és füstöknek. Ezek a gőzök és gázok egyformán roncsolják az ideg-, a gyomor- és bélrendszert, veszes vérszegénységet, elsatnyulást és teljes megrokkantást idéznek elő.

Az ipari megbetegedések külön fejezete az ipar-bőrbántalmak, ezeket maró anyagok okozzák és az esetek nagy százalékában olyan súlyos elváltozásokkal járnak, amelyek hosszú ideig tartó munkakép-telenséget idéznek elő.

A gyakori foglalkozási megbetegedések közé tartoznak a bányamunkások lépéneje, a bányászok férégbetegsége, az üvegfüvők szemhályogja a pneumatikus eszközökkel dolgozó építő- és földmunkások csontizületi és izomelfajulásai, a kőmunkások silikózis nevű roncsoló tüdőbaja és a csatorna-építésnél alkalmazott munkások súlyos fertőzőbetegségei. Újabb kutatások szerint nagy figyelmet kell fordítani a foglalkozási rákbetegségek terjedésére. Rákveszélyes területet jeltenek a szén, bricket, kátrány, a petróleum és melléktermékei, továbbá az organikus savak és éterikus olajok földolgozását végző foglalkozások.

Külföldi rendelet a hidak helyreállításáról. Bucurestiből jelentik: A hivatalos lap mai száma körlyei dekrétumot közöl, amely elrendeli, hogy az áradás következtében tönkrement hidakat sűrűn helyre kell állítani.

Sidorovici országfőparancsnok és Göring tábornagy táviratváltása. Bucurestiből jelentik: Sidorovici Teofil az országfőparancsnok Göring Hermannnak, a Birodalom újonnan kinevezett marsalljának, magas méltósága elnyerése alkalmából üdvözlő táviratot küldött. Ma érkezett meg Bucurestibe Göring birodalmi tábornagnak távirati válasza, amelyben szívveljes köszönetét fejezi ki Sidorovici szerencsés kivételéről.

A Curentul helyzetképet közöl a visszavándorlásokról. A Curentul galatii helyzetképet közöl. A fővárosi lap szerint a dunai kikötőből szakadatlanul folyik csónakokon a Szovjet által megszállott területre visszavándorlók szállítása. A visszavándorlók között nemcsak munkások, de jólöltözött intellektuálisok, orvosok is láthatók. „Valóságos bibliai kép” — írja a Curentul — „Izrael ismét a vándorúton”. — A cikkről leszögezi, hogy a hatóságok és a karhatalom szabályos udvariassággal járnak el a visszavándorlók-kal és senkinek sem esik bántódása. A fővárosi rádió és a fővárosi lapok közölték egyébként, hogy szombaton megérkezett a román repatriáltak első vonata Chisináuból. A repatriáltakat a lasii állomáson ünnepélyesen fogadták. Legnagyobb részt olyan tisztviselők, katonák stb. érkeztek, akiknek családtagjai még a szovjet csapatok bevonulása idején román területre jöttek.

Leszállították a francia tiszték nyugalmabonvonulási karhatárát. A francia hadügyminiszter rendelkezése a tényleges tiszték nyugdíjazásának korhatárát szállította.

Százmillió lei a kár a galatii villamosműveknél. Galatiból jelentik: Megirtuk, hogy a múlt héten a galatii villamosművek egy része robbanás következtében epusztult. Most kerülnek nyilvánosságra a pusztulás részletei. A fővárosi Timpu szerint az üzem három hatalmas kazánjának egyike robbant fel és a nagy légnemzés szétrombolta a tetőzetet, az épület falaft és megromogta a többi gépeket. A villamosüzem igazgatóságának becslése szerint a kár százmillió leit tesz ki. A katasztrófa okát eddig még nem állapították meg és a vizsgálatot vezető katonai ügyész már eddig is számos kihallgatást eszközölt. Több szakértőt rendelték Galatiba és ezek véleményének meghallgatása után derül majd ki, hogy mi okozta a borzalmas szerencsétlenséget. A villamosmű egész területét szigorú katonai ellenőrzés alá vették, ugyanakkor elbocsátották állásukból az üzemek alkalmazásában levő összes zsidó, vagy zsidó eredetű tisztviselőket és munkásokat.

Caracostea nemzetnevelésügyi miniszter a román ifjúság új feladatáról. Bucurestiből jelentik: Caracostea nemzetnevelésügyi miniszter ma látogatást tett az országfőparancsnokságon, ahol Sidorovici Teofil főparancsnok és Soimescu Stefan iskolaiügyi vezérigazgató fogadták. A miniszter üdvözlő beszédében kijelentette, hogy az ifjúságra nagy küldetés vár az új állami életben.

Német tanulmányi bizottság Milánóban. Rómából jelentik: Az Olaszországot járó német tanulmányi bizottság ma Milánóba érkezett. Az állomás előtt hatalmas tömeg üdvözölte a vendégeket, majd szállásuk előtt is nagy rokonszenvtüntetést rendeztek számukra. Gorels dr., a német bizottság vezetője a szálló erkélyéről köszöntötte meg a tömeg üdvözlését.

Pánikot okoztak Kairóban a gyakori légitámadások. Rómából jelentik: A Stefani távirati iroda közli: Kairóból érkezett jelentés szerint, a városból eddig 100.000 főnyi lakost távolítottak el. A gyakori légitámadások következtében az egyiptomi fővárosban pánikhangulat uralkodik — jelenti a Stefani iroda.

Constanta előtt újra szabad a tenger. Bucurestiből jelentik: A tengerészeti hatóságok közlik, hogy mindazok a korlátozó intézkedések, amelyeket ez év június 30-án léptettek életbe, július 24-vel megszűnnek és úgy a román, mint az idegen hajók az eddig hozzá nem férhető, de jelenleg már szabadra tett vizeken behajózhatnak Constantaba.

Országgőrköz szabadságolása. Bucurestiből jelentik: Az országfőparancsnokság elrendelte, hogy mindazok az országgőrkök, akik jelenleg a különböző közintézményeknél teljesítenek szolgálatot, nyári szabadságot kapjanak és ugyanígy szabadságot kapnak a gazdasági munkánál foglalatokoskodó országgőrkök, ezeknek a munkáknak a befejezése után egészen az iskolásv kezdetéig.

A nyugdíjas tiszték nyugdíjainak felülvizsgálása. A kolozsvári pénzügyigazgatóság nyugdíj-osztálya felhívja a román hadseregben szolgált nyugdíjas tisztéket és ezek özvegyeit, hogy nyugdíj-összegük felemelése érdekében kéréseiket küldjék be a bucarestii központi nyugdíjpenztárhoz.

A DÉLI HÍRLAP BUCURESTIBEN

a következő kioszkokban kapható:
Calea Victoriei és Bdul Elisabeta sarok
Calea Victoriei és Bdul Academiei sarok
Str. Lipsceani, az Elite kávéházzal szemben
Str. Academiei, Union és Stanescu szállodák-
kal szemben
„Carpati”, Esplanade szállóval szemben
„Literatura”, Calea Victoriei

A központi gabonaértékesítő bizottság ülése. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztériumban Topoiu államtitkár elnöklétével a gabonaértékesítő bizottság ülést tartott, a mely fontos rendelkezést hozott ebben a kérdésben. A rendelkezések csak néhány nap múlva kerülnek nyilvánosságra.

Újabb német kintitítés. Berlinből jelentik: Hitler vezér és kancellár a birodalmi haderő legfőbb parancsnoka Göringnek, a birodalom tábornagya-nak és a légihaderő főparancsnokának előterjesztésére Köhler repülő-tábornagnak a vaskereszt lovag-keresztjét adományozta. Köhler tábornagnak igen nagy érdemei vannak részben az ejtőernyős csapa-tok megszervezésében, valamint az angol partok és flottakegységek elleni légitámadásokkal kapoco-slatban. Ezek a haditények döntő jelentőségűek a jövő háborúja szempontjából.

Hűhullám Északamerikában. Newyork-ból jelenik: Az Egyesült Államokban egy hete már évek óta nem tapasztalt óriási hőség uralkodik. A meleg elérte az 50–55 fokot, hőségta következtében eddig 22 ember halt meg, a nyilvános fürdőikben pedig 111 ember befulladt, mert nem tudtak úszni és a mély vizekbe mentek. Az USA egyes nyugati államaiban a szárazság a tengerparton teljesen elpusztította.

Hadgyakorlatok a Csendes Óceánon. Honoluluból jelentik: Az Egyesült Államok flottá-jának egy részét titkos hadgyakorlatokra a Csen-des Óceán déli részére vezényelték, ahol Christ-man szigetek ellenőrzését látják el az angol flot-tával együtt.

Konzuli egyezmény Németország és Magyarország között. Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint hosszabb tárg-yalások után a német birodalom és Magyarország között konzuli egyezmény jött létre.

Mozzi

MOZIK MŰSORA:

Szerda, július 24.

AFOLLO: Florentine (német film).
CAPITOL: Egymásnak teremtve (angol film).
CORSO: Lovások a határon (német film).
SCALA: Csáládi háromszög (francia film).

IRODALOM

Székhelyi gróf Mailáth Gusztáv Károly

Erdély feledhetetlen és jámbor életű püspöké-nek, Mailáth Gusztáv Károly gróf címzetes érsek-nek életrajzát közel négyszáz nagy oldalon megír-ta Bíró Vencel dr., a jeles történész, a kegyes ta-nítórind romániai tartományfőnöke. A szerző avatott kézzel, részletesen, mély átgondolással pergeti le előttünk a nagy püspök életét születésétől halá-láig. Ez a könyv azonban nemcsak pusztá életrajz, hanem festi Mailáth Károly lelkét, jellemét is és a hatást, amelyet környezetére, mindazokra, akikkel érintkezett és az általa vezetett és létesített intéz-ményekre tett. Mélyen megindított azok a vívódá-sok, amelyekben lelke keresztüliment, amikor a jogi pályára készülő ifjú édesapjának tragikus halála után arra határozta el magát, hogy a papi pályára lép és életét Isten szolgálatának és esendő emberi lelkek megmentésének szenteli. Ugyancsak nagy harcok voltak a lelkében, valahányszor más egyhá-z-megyéék, sőt érsekségek élére hívták és a vége min-dig az lett, hogy nem tudott elszakadni az erdélyi egyházmegyéjétől, amelyekkel eljegyezte magát. Egész élete és tevékenysége csupa szeretet, szelidség és jó-ság volt. Nagyon tanulságos Bíró Vencel dr. köny-ve, amelyet úgy kell olvasni, akár a szentek életét. A mű megérdemli, hogy minden katolikus család asz-talán helyet foglaljon és hogy tartalmazban rövid időn belül százazrek gyönyörködjenek és az ott ol-vasottakon épüljenek, a püspök életéből és cseleke-deteiből pedig lelki megerősödést merítsen.

A dúsán illusztrált hatalmas kötetet az erdélyi egyházmegyei tanács adta ki és a kiállítás a kolozsvári Minerva irodalmi és nyomdai műintézet felé-sét és áldozatkészességét dicséri. (k. e.)

(—) Új szemlély beosztások a rendőrségen. A csendőrséggel egyesített rendőrség forgalmi osztá-lyának élére Popovici Mihai komiszárus került, aki hosszú ideig a lippal rendőrséget vezette. Danciu Traian komiszárust, aki eddig a forgalmi ügyosztály főnöke volt, a közigazgatási osztály vezetését vette át, míg Luputi Andrei komiszárust a rendőrfel-ügyelőséghez osztották be szolgálatáértelre. A lippal rendőrség vezetője ismét Lazaru Gheorghe komi-szárus lett.

(—) Szánthó László szobrászművész gyá-sza. Súlyos vesztés érte Szánthó László ismer-ti temesvári fadaragó szobrászművészt. Édesany-ja, Szánthó Károlyné, néhai Szánthó Károly kör-jegyző özvegye, hatvanhét esztendő korában Sepsiszentgyörgyön meghalt. Halálát Szánthó Lászlón kívül siratja három másik gyermeke: Szánthó Vitus dr. sepsiszentgyörgyi ügyvéd, öz-vegy dr. Draskóczy Aladárné és Szánthó Fe-renc eszterneki körjegyző, továbbá temesvári menyje, Szánthó Lászlóné Mayer Méri és nagy-számu rokonság. A temetés ma megy végbe Sep-siszentgyörgyön.

A háztulajdonosok a kataszteri illetékek visszatérítését kéri

Néhány esztendő előtt Temesvárott új ka-taszterter fektettek fel, mert az ötven év előtt ké-szült kataszter adatai nagyrésztben már elévültek. Az új kataszter felfektetése és a telkek újbóli fel-mérése sok költséget emésztett fel és azért a város a háztulajdonosoktól körülbelül egy millió lei összegű kataszteri illetéket szedett. A háztulajdonosok azonban azon a véleményen van-nak, hogy miután az államnak szintén fizettek kataszteri illetéket, a város által beszedett ille-ték nekik visszajár. Kétszáz háztulajdonos erre vonatkozólag már egyéni kérvényeket is benyu-jtott a városhoz. Tegnap a háztulajdonosok egye-sületének képviselőiben Schiller Ervin igazgató vezetésével küldöttség jelent meg Warth Péter dr. alpolgármesternél és kérte az illetékek visz-zatérítését. A megbeszélésnél jelen volt Disela Pavel pénzügyi tanácsnok is. Warth dr. alpol-gármester azzal bocsátotta el a küldöttséget, hogy a kérdést tanulmányozzák és arról jelen-tést tesznek Baran Coriolan dr. főpolgármester-nek.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATÁI

Szerdán, július 24-én a következő gyógyszer-tá-rak tartanak éjszakai szolgálatot:

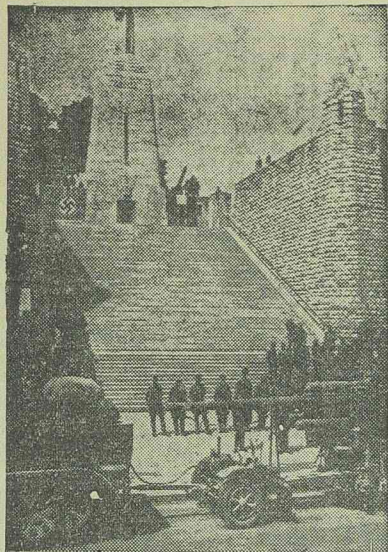
Belvárosban a Str. 10. Mai 5 szám alatti levő Blumberg gyógyszer-tár.

Gyárvarosban a 3 August úton levő Löw gyó-gy-szertár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Ori-tea gyógyszer-tár.

Jósefvárosban a Bratianu utcában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisóán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szol-gálatot tartanak.

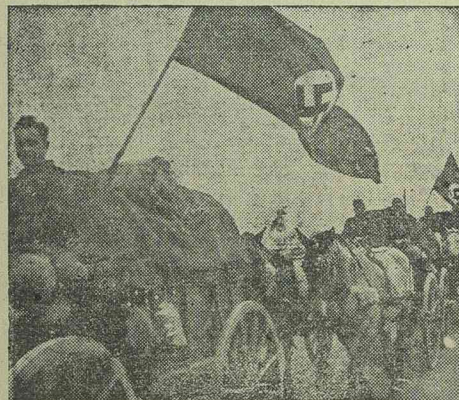
Német katonák díszszemléje a verduni hősi emlékmű előtt.

Német katonazenekar ténzeréje Bourges francia város főterén.

Francia hadifoglyok elhaladnak egy szétlőtt tank mellett.

Középfranciaországban az országutakon német katonaság vonul.

SPORTTESEMÉNYEK

Tizennégy csapat a nemzeti bajnokságban

A Biroul Federal legközelebbi ülésén igen érdekes tervet vetnek fel. Arról van szó, hogy a nemzeti bajnokság létszámát az őszi szezontól kezdődően tizennégyre emelik fel. A tervezet szerint a nemzeti bajnokság őszi fordulójától kezdve a következő csapatok vesznek részt a bajnoki küzdelmekben:

Venus, Rapid, Sportul Studentesc, UDR, CAMT, Ripensia, Carpati FC és AMTE.

Ezekhez a következő csapatokat számítják, mir amelyek bejutotak a B. ligából a nemzeti bajnokságba: FC Ploesti, Muresul, Braila és a Mica, Crisana vagy Franco Romana selejtező mérkőzésekből kerülő győztes.

A tervezet szerint a tizenharmadik helyre a Unirea Tricolor, míg a tizenegyedik helyre a Kolozsvári Universitatea csapata kerülne.

A temesvári CFR az országos ifjúsági bajnokságban

CFR—Victoria 9:4 (4:1)

Az országos ifjúsági bajnokság döntőjét vasárnap játszották le Bucurestiben. Mint ismeretes a döntőbe a temesvári CFR és a constantai Victoria csapata került. A döntő mérkőzés igen szép játékot

hozott és végeredményben a kitünő temesvári együttes 9:4 (4:1) arányban győzött és ezzel elnyerte a országos ifjúsági bajnok címet.

Sporthírek mindenfelől

A német bajnokság döntőjét Berlinben az olimpiai stadionban 100 ezer néző előtt játszották le. A mérkőzés remek küzdelmet hozott és azt a Schalke 04 nyerte meg minimális arányban. A győzelmet jelentős gólt az első féldőben Kalwitzky szerezte. A Schalke 04 ezzel ötödikszor szerezte meg a német bajnokságot. Schalke 04—Dresdener 1:0 (1:0).

A Venus és az FC Rapid németországi meghívást kapott. Az ország két legjobb futball-együttese a Rapid és a Venus németországi meghívást kapott. Ez a két egyesület németországi mérkőzéseket fog lebonyolítani egy későbbben meghatározott időpontban.

Haggibor—KAC 3:2 (2:2). A Kolozsvárott lebonyolításra került barátságos mérkőzést nagy küzdelem után a Haggibor csapata nyerte meg.

Mikor játsszák le a Venus—Rapid kupadöntőt? Ismeretes, hogy a Venus—Rapid kupadöntő kétszer a meghosszabbítások ellenére eldöntetlenül végződött. A döntőt a kiszírvárgott hírek szerint, vagy augusztus 11-én, vagy 13-án játsszák le harmadszor Bucurestiben.

Nemzetközi futballtorna Isztambulban. A török Fener Bagtse csapata nemzetközi futballtornát rendez a közeljövőben és erre a zágrábi Gradjanszky valamint a szófiai Newsky és Slavia csapatát hívták meg a törökök.

A Sportul Studentesc és a Juventus augusztus elsőjén kezdi meg edzéseit. A Sportul Studentesc és a Juventus csapata az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint augusztus elsőjén kezdik meg edzéseiket.

A B. liga bajnokságot két 14-es csoportban bonyolítják le. Az egyik fővárosi sportlap jelentése szerint az a terv merült fel, hogy a nemzeti bajnokság B. osztályában két 14 csoportos bajnokságot bonyolítják le a mérkőzéseket. Ebben az ügyben a Biroul Federal ülésén lesz döntés.

KÖZGAZDASÁG

A központi pénzügyi bizottság határozata a tőkekamatadó kiszámításáról

Kétféle kvóta a régen lejárt adó megállapításánál

Amint megírtuk a pénzügyminisztérium ötnapos haladékot adott az elmaradt tőkekamatadók megfizetésére. Ezzel kapcsolatban felmerül az a kérdés, hogy a régebben elmaradt tőkekamatadót milyen kvóta szerint kell fizetni. A tőkekamatadót a múlt év április 1-én megjelent adó módosító törvény 26. szakaszában állapította meg (16 százalékos állami, 4 százalékos nemzetvédelmi, 1 százalékos út-adó és 5 százalékos supracota). Ez a törvény egyber kimondotta, hogy az elmaradt tőkekamatadó a lejáratra való tekintet nélkül 26 százalékos adó mellett fizet-

tessék le. 1940 április 1-én ezt az adókvótát emelték, az az évi törvény már nem jelentette ki, hogy a régebbi adót is eszerint a törvény szerint kell fizetni. A központi bélyegbizottság tisztázta, hogy melyik adókvóta szerint fizetendő a lejáratkor ki nem egyenlített tőkekamatadó. A határozat ez: ha a adó 1940 március 31. előtt esedékessé vált, úgy a 1939 április 1. adótörvény irányadó, ha a lejárat 1940 április 1. utáni, úgy az évi törvény adótörvény alkalmazandó.

A nemzetvédelmi adó lefizetése nélkül nem állítanak ki vagont

Kivételes esetek, amelyek mellett nem kell a fuvarlevélhez a számlát csatolni

A kétszázalékos nemzetvédelmi adó kapcsán kiadott rendelet szerint a teherárú-feladó köteles az adó befizetését igazoló számlát vagy szállítójegyzéket csatolni. Eugen Demetrescu, vezérigazgató, ezen adóügyi minisztériumi előadója a rendelethez a következő magyarázatot fűzi. Ha az árú mentes a nemzetvédelmi adó alól — akkor bélyegzetlen számlát vagy kísérőjegyzéket kell csatolni, ha azonban a vasuti fuvarlevél egy hatóság címére szól, úgy a bélyegzetlen számla vagy szállítójegy csatolása sem szükséges, mert ilyen esetben köztudomású, hogy az illető hatóság bélyegmentességet élvez.

Ha borb, cukkát a termelő saját raktárába szállít, bizonyítani tartozik, hogy ő (a címzett) a tulajdonos. Ez esetben nem kell számlát csatolni, ahogy nem kell a következő árú szállításánál sem; kenyér, liszt, tengeri, só, cukor, hús, zsír, ételolaj, vaj, tej, zöldségfélék, gyümölcsök, fűszerek, (konzervek kivételével) CAM-árúk, bélyeges, petróleum, gyufa, újság, irodaszerek, stb.

A vagon rendelésénél a feladó még nem köteles a nemzetvédelmi adó lefizetését igazolni, de bélyegzett számla vagy szállítójegy nélkül a vagon ki nem állítható.

Ismét figyelmeztetjük illetékes helyen az érdekelteket, hogy a számlaösszeg szükségszerűen magába foglalja a szállítási költséget is. A végösszeg csök-

kenése végett egyes gyárak úgy tüntetik fel, hogy az árú ab gyár lett eladva. A fiskus ezt honorálni nem fogja, mert a más helységben lakó vevőt a szállítási költség terheli és ugyancsak az tartozni viselni a nemzetvédelmi adót is, tehát tekintet nélkül, arra, hogy milyen feltétel mellett állapodott meg a gyárral, a számlaösszegeből ki kell tűnni a szállítási költségnek.

A hivatalos devizárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalékos felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.02—49.47, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.03—32.98, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz lír 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27 (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

(=) A bányászati gabonárák. A bányászati gabona piac csendes és üzletkötés alig van. A piaci árak a következők: búza 5700 tengeri 530, napraforgómag 875 lei százkilónként, Kamilla-tea 60—70 lei kilógramonként.

A kétszázalékos nemzetvédelmi illeték ellenőrzése

A Kereskedők Egyesülete felhívja tagjai figyelmét, hogy a kétszázalékos nemzetvédelmi illeték folyamatosan levő ellenőrzése során az ellenőrző közegek több cégnél kifogást emeltek azért, mert a március 30-án eladott és leszámított, de április 1-én leszállított áruja után nem rótták le a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket. Az ellenőrző közegek ilyen esetekben bírságolási jegyzőkönyvet vesznek fel, hivatkozva a törvény azon intézkedésére, hogy az április elseje előtt leszámított, de április elseje után leszállított eladások pénzügyminiszeri intéz-

kedés alapján bélyegkötelesek. Tekintve, hogy említett esetekben úgy a vétel, mint az átadás április elsejéig megtörtént és a miniszteri utasításnak szövege is úgy szól, hogy az április elseje utáni szállítások esetében kötelező a bélyeg leróvása, az egyesület megkeresésére a temesi Kereskedelmi Testület Szövetsége a mai napon táviratilag kérte a pénzügyminisztériumot, hogy az április elsején feladott és az előző napokban leszámított árukat mentesítse a kétszázalékos nemzetvédelmi illeték leróvása alól.

Érdekes védjegyper a Senlaslo szappan körül

A Budapest székhellyel működő Heinrich József szappangyár r. t. beadvánnyal fordult a kolozsvári iparkamarához és ebben a beadványban azt kérte, hogy a kamara tiltsa el a kolozsvári Harnicul szappangyárat a „Senlaslo” márka használatától.

A pesti gyár többek között hivatkozik arra, hogy jogigénye nem érvényesíthető el, mivel ezt az igényt az érvényben lévő nemzetközi egyezményekre alapítja. A Heinrich-márkát egyébként a pesti gyár a bérmi nemzetközi irodánál is bejegyeztette és ez a bejegyzés Romániában is érvényes bíró.

Mint hogy az a kormányhatározat, amely a Heinrich-márkák átruházását a csöndben lévő kolozsvári Heinrich szappangyárról a Harnicul szappangyárra írták alá, közigazgatási jellegű intézkedés, a Harnicul nem hivatkozhatik most az ítélt dolog hatályára — hangsúlyozta a továbbiakban a pesti gyár emlékirata. Ugy az erdélyi, mint az okirálási kezeskedelmi törvények értelmében a csödeljárás befejeztével megszűnik a részvénytársaság és ezzel együtt megszűnik a vállalat által használt védjegyek, márkák is. Ezeket a márkákat kifejezetten csak a teljes vagyonszállítással együtt lehet megszerezni. Ha a Harnicul a vagyonszállítással együtt jutott volna a márkák birtokába, akkor egyuttal átvette a Heinrich szappangyár összes aktíváit és passzíváit is, mely utóbbiakért a máig is kielégítetlenül maradt hitelezőkkel szemben helyt kell állania. Hivatkozik végül az emlékirat azokra a körülményekre, amelyek alapján a pesti gyár a márkák birtokába jutott. A pesti gyárnak a kolozsvári Heinrich szappangyárral kötött megállapodása értelmében jogában állott a Heinrich-márkákat a termelésben és eladásban használni. E megállapodás alapján a kolozsvári Heinrich-gyár hozzájárult ahhoz, hogy a pesti Heinrich szappangyár a márkákat 1926-ban Bernben bejegyeztette. Ez a bejegyzés megvédi a márkákat mindazokban az országokban — így Ro-

maniában is — amelyek a nemzetközi egyezményhez hozzájárultak. Miután pedig a kolozsvári Heinrich szappangyár megszűnt, a márkák használatára a Romániában is törvénybe iktatott nemzetközi egyezmény értelmében ma kizárólag csak a pesti gyárnak van joga — fejti be érveléseit a pesti gyár emlékirata.

Honnan van a németeknek annyi pénzüik?

1933 óta Németország óriási mértékű problémákat valósított meg. Ezeknek a feladatoknak elvégzésére igen természetesen pénzre is volt szükség. Akkor a birodalom szinte a pénzügyi összeomlás előtt állott, mert egy olyan örökséget volt kénytelen átvenni, amely liberális felfogás szerint a közvetlen csőddel volt egyenlő. Jelenleg viszont Németország bővelkedik pénzben. A bér- és árstabilitás bebizonyította, hogy e tekintetben nem szabad összehasonlításokat a multtal tenni.

„A sok pénz a sok munkából ered. A mi pénzgazdaságunkban a pénz csak egy utalványt jelent munkára és teljesítményre. A pénz ebben az értelemben véve gazdaggá teszi az embert, mert a sok munka és a nagy teljesítmények hozzák a nyereséget. Ez a gazdagság és nyereség nem kell, hogy egyedül anyagi természetű legyen. Hiszen tekintetben csak egyre, a „Kraft durch Freude” intézményre utalhatunk, amely minden néptársnak hoz életörömet. Viszont a semmiféle, a teljesítmények hiánya az elszegényedéshez vezet. A nemzeti szociális pénzpólitika a nemzeti szociális gazdasági politikához simul és ez utóbbi viszont a teljesítményeken alapul.” Ez az előzava Funk birodalmi gazdasági miniszternek egy könyvhöz, amelyet Wagemann tanár, a német konjunktúratudós intézet elnöke írt. A könyvnek címe: „Honnan származik a sok pénz?” Ez a könyv annál érdekesebb, mert az egész világon elismert szakember toliból származik és igen nagy alaposággal rámutat, hogy honnan származik a Harmadik Birodalom pénzéből.

Délkelet-Európa kereskedelmi problémái

A „Das Reich” című német folyóirat foglalkozik a déli európai kereskedelem néhány problémájával. A lap felemlíti a román kereskedelmi közlekedés helyzetét. A román kivite: tizenhárom százaléka — mondja a lap — szárazföldi úton kerül lebonyolításra, míg az árúk nyolcvanöt százaléka vízi úton hagyja el az országot. A román vasutak elegendők a szárazföldi csereforgalom lebonyolítására, de sem a dunai, sem a tengeri román hajók úrtartama nem fedi a szükségletet. Ezért a román kereskedelem részéről a kiízüldi kereskedelmi hajók igénybevétele is. A román hajók a tengeri forgalom nyolc százalékát és a dunai forgalom huszonöt százalékát látják csak el.

A vízi utak fenntartása Jugoszlávia számára is nehézségeket jelent. A háború megkezdésekor 400 ezer bruttó regiszter-tonna állt a délszláv állam rendelkezésére. A háború első félévében eladták ennek a tíz százalékát, de a délszláv államnak sikerült a hajóépítés nemzetivé tétele által biztosítania befolyását a hajóépítésre.

Az aranytermelés állandóan növekszik Bulgáriában, amely nemcsak arra a helyzetbe kerül, hogy a belföldi termelés fedje az ország szükségletét. 1939-ben az angol—belgi részvénytársaság aranytermelése elérte a 200 kg. finom aranyat. A termelés állandó javulása arra enged következtetni, hogy a jövő évi termelés még ennél is jobb lesz. A bulgár nemzeti bank kiutatása is beszámol az aranykészlet megnagyobbodásáról.

Tavaly 42.314 tonna ércet 532 millió dollár értékben szállítottak ki Jugoszláviából, 1938-ban a kiszállított ércek mennyisége elérte az 50.738 tonnát, 495 millió dollár értékben. A mennyiség tehát csökkent 37 százalékkal, viszont az ár, emelkedett tíz százalékkal. Az elmúlt évben Belgiumba indult a jugoszláv érc legnagyobb része.

A napraforgó termelése állandóan emelkedett az utóbbi években a Szovjet Unióban. Tervbevetések ujabbán 4,6 millió hektár bevetését olajos magokkal. Ebből 3,13 millió hektár jut a napraforgónak. A napraforgómagból származó nyers bevétel tavaly 62 százalékkal volt magasabb, mint 1936-ban.

== A klimatikus gyógyhelyek fürdőinek belépőjait mentesíti a két százalékos nemzetvédelmi illeték alól. A klimatikus gyógyhelyek tulajdonosai akciót indítottak, hogy gyógyfürdőik belépőjait a kormány mentesítse a két százalékos nemzetvédelmi illeték alól. A pénzügyminiszter most küldte meg válaszáat, amelyben közölte az érdekeltekkel, hogy kérésüket teljesítette.

TRÓNUSDONTÓ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Írta: KUN-BÁN ANDRIS

Akkor határoztam el, hogy elhagyom Olivert, akivel ezek után nem tudnék együttélni. Az elhagyására ugyan már éjszaka gondoltam, amikor Oliver hűtlenségét lelepleztem és Európába való utazásom szándékát közöltem is azokkal az angol újságokkal, akik Benáreszben nagy szíveséggel szolgáltatomra voltak. De akkor elhatározásom még nem volt teljesen szilárd. Titokban azt gondoltam is remélnem ugyanis, hogy Oliver minden tiltakozásom ellenére is még az éjjel felkeres, rámtört a szállodai ajtó és térdrogyva bocsánatot kér és javasol, hogy nem jött azonban és a kikötőben sem várakozott rám. Azt is gondoltam, hogy Oliver jóval előbb száll föl a hajóra, ott elrejtőzik és majd csak akkor mutatkozik, amikor a hajó a Gangesz folyón felül úszik Kalkutta felé. Rettegve, de azért mégis halvány reménységgel vártam erre a jelentkezésre, amely azonban nem következett be.

Mikor aztán a szobámban töprengtem mindezen, rájöttem, hogy Oliver nem vette valami tulságosan a szívére a dolgot, ha nem mert szembeötlő naragommal és nem kísérelte meg, hogy engem kiengeszteljen.

Sírni szerettem volna végtelen elkeseredésemben de toppantottam a lábammal, amelyen a tűncsónói saru helyett már kényelmes párnonyapapucsom volt és hangosan mondtam magam el:

— Végeztem Oliverrel. Megmáshatatlannal elhatároztam, hogy elhagyom a férjemet. hátat fordítok Keletindianának és visszautazok Európába.

További gondolataimat kopogtatás zavarta meg. Az ajtó megnyílt és annak keretében megjelent Abibullah. Keresztbefont karral mélyen meghajolt:

— Fürdő készen lenni, mylady

Ezzel tiszteletudán felreállott az ajtóból és utat adott, hogy a fürdőszobába menjek.

Jól esett a langyos víz. Ugy éreztem, hogy az emossa rólam az átélt éjszaka minden borzalmas piszkát,

A kezemre és két karomra kent barna festéket szivacsos és kefével dörzsöltem le. Ugy léptem ki a fürdőből, mintha ujjaszülettem volna.

Nemsokára újból megszokott ruhám volt rajtam.

Részletesen dolgoztam ki tervemet. Ugy döntöttem, hogy a szolgasemélyzettel és az ismerősökkel azt közlöm, hogy látogatóma hazamegyek Európába. Nem mondom meg senkinek, hogy elhagyom férjemet. Nem akartam a feltűnést és azt sem, hogy egyik-másik esetleg arra vállalkozzék, hogy teremtől lebeszéljen és ki akarjon békíteni a férjemmel.

Abibullah előtt a következő kijelentést tettem: — Abibullah, figyelj ide és amit mondok, közdöl a többi személyzettel is.

— Abibullah figyelni, mylady.

— Éjszakra a szahibbal mulatságon voltam és azért volt rajtam a táncosnői ruha. A szahib most pár napig nem jön haza, mert vidékre szolgálatba ment. En megbeszéltem a szahibbal, hogy Európába utazom látogatóma és már néhány nap muiva indulok. Megértetted?

A hindu csokoládészínű arcának egyetlen izma sem rándult meg. Szinte földig hajolt és kijelentette:

— Yes, mylady, Abibullah megérténi. Még aznap elmentem az angol hajózási vállalat irodájába.

Mister Kennedy, az iroda vezetője, akit az angol klubból ismertem, nagyot csudázkodott, amikor megkérte, hogy Angliába induló hajó felől érdeklődöm.

Kérdésének bevarása nélkül adtam meg előre a feleletet:

— Nagy honvágy fogott el és azért a férjemmel megállapodtunk abban, hogy hazalátogatok. A férjemet idekötli a szolgálata, hosszabb szabadságot nem kaphat és azért egyedül utazom. Azt hiszem, hogy nem reánkivül dolog, mert más hölgyek is utaznak kísérő nélkül.

— Természetesen, mylady, aztán meg az ilyen maganosan utazó hölgyek már a hajóút első napján összeismerkednek és aztán az egész utazás alatt kölcsönösen egymást gardirozzák.

— Mister Kennedy. — mondtam, — szeretném, ha olyan hajóra kaphatnék jegyet, amely hamarosan útrakél.

— Szerencsésen van, mylady, mert február 4-én indul hajónk Southampton felé.

— Biztonságos és kényelmes hajó?

— Meghiszem azt, mylady. Hajónk legbiztosabbika és legkényelmesebbike a King George.

Összerezente a King George ugyanaz a hajó, amelyen Oliver kíséretében Angliából Indiába utaztam. Azon a hajón tettük meg nászutunkat.

Már a nyelvemem volt a kijelentés, hogy ezen a hajón nem utazom, hanem bevárom egy másikat. De aztán megfontoltam, mert valószínű, hogy a legközelebbi hajóra egy-két hétig is várnom kellene. En pedig mindenképpen minél előbb messze akarok lenni Keletindiatól és főleg James Oliver hadnagytól.

Igyhát nem télováztam és megkértem Mister Kennedyt, adjon nekem hajójegyet és tartasson fel számomra kényelmes és jó fülkét.

— Természetesen, mylady. A hajóstársaság kedves kötelességének tartja, hogy ennek a lehető legjobb fülkét bocsássa rendelkezésére.

Lefiztettem a díjat és nemsokára a jeggyel a táskámban hagytam el a hajóórát.

Ugy határoztam, hogy az ismerős hölgyeknél nem teszek bucsulátogatásokat. Egyikkel sem voltam valami nagy barátságban a katonatisztek feleségei közül. Majd megtudják, hogy elmentem, ha már nem leszek Kalkuttában. Meg különben is biztosra veszem, hogy abban az esetben, ha bejelentésem nekik utazásomat, akkor elhalmozódnának megbírással. Kérnének, hogy vigyek nekik leveleket és üzeneteket Európába és hozzak válaszokat azokra. Erre már csak azért sem vállalkozhatom, mert hiszen sohasem szándékozom ide visszatérni. Különben is előre tudom, hogy ha majd kitudódik, hogy elhagytam véglegesen a férjemet, a pletyka a szárnnyára vesz és nem azt fogják mondani, hogy jól tettem, hanem engem hibáztatnak. Ismerem jól az asszonyi nemet. Majd azt sottogják, hogy nem voltam képes a férjemet eléggé leköténi és szereti meg pokóllá tetem az életét odahaza, amiért kénytelen volt a családi tűzhelyen kívül szórakozást és vigasztalást keresni. Még sajnálni is fogják James Oliver hadnagyt, engem pedig szívtelen és rossz feleségnek mondanak majd.

Hát miért menjek búcsúzkodni azokhoz a katonai feleségekhez, akik majd rajtam köszörik a nyelvüket?

De amugyis eléggé igénybe veszi az időmet az utazásra való előkészület.

Felkerestem a kalkuttai temetőben apám sírját, hogy örökre elbúcsúzzam tőle.

(Folytatjuk)

Napszámoknak is jár tulorabér

Kolozsvárról jelentik: Elvi jelentőségű döntéseket hozott a kolozsvári munkabírósg. Két egybehangzó ítélettel arra kötelezte ugyanis a bíróság a munkaadót, hogy munkásainak — bár napszámos munkára szerződtette őket, — a tulorabért is rendes díjat fizessen.

Robotiu Ioan, Bora Pavel. Baciu Ioan György és Baciu Ioan perelte be a munkabírósg előtt Ionescu Alexandru bucarestii mérnököt, aki a munkásokat a Kolozsvár — Dás közötti vasútépítési munkálatoknál, alkalmazta. A felperesek előadták beadvényükben, hogy munkaszerződésük megkötésekor külön kikötötték, hogy a 110 leies napi munkadíjon kívül bizonyos időközönként munkaadójuk köteles laza- és visszautazásuk költségeit is fedezni. Mint-hogy követelésüket békés uton nem tudták megkapni, a munkabírósgához fordultak panaszukkal. A bíróság helyet adott kérésüknek s kötelezte a munkaadót, hogy a négy munkásnak a felszámított külön örabért fizesse meg annyi időre, amennyivel naponként munkadíjuk meghaladta a 8 órát, azonkívül pedig az egyezségben megállapított utiköltség fejében is fizesse meg a felszámított összeget. Egyben kötelezte arra is a mérnököt, hogy Bora Pavelnek 7 napért, amit munkaszerződése tartama alatt katonai összpontosításon töltött 770 leit külön fizessen meg. A bíróság döntését az 1939 május 8-án megjelent „Monitorul Oficial”-ban közölt törvény 60. szakaszának 3-ik és 4-ik bekezdésével, valamint az 1940 január 10-i minisztertanácsi jegyzőkönyv harmadik szakaszával indokolta.

== Szeptember 30-ig meghosszabbították a tűzifa kedvezményes szeszótarifáját. A CFR vezérigazgatósága a tűzifa szállítványokra a 85. artikulus szerinti kedvezményes tarifát engedélyezte, a mely kedvezmény július 31-én lejárt volna. A nemzetgazdasági miniszter intervenciójára a CFR vezérigazgatósága ezt a kedvezményt szeptember 30-ig meghosszabbította.

== A bőrárak árai. A nemzetgazdasági miniszter 5994. és 14.368—1940. számú rendeleteiben megállapította a bőr és bőrárak árait, amely árak június 30-ig voltak kötelezők. A Hivatalos Lap július 20-iki számában megjelent miniszteri rendelet ezeket az árakat változtatlanul szeptember 30-ig meghosszabbította.

== A bőrgyárak tannin-ellátása. A háború kitörése óta a bőrgyáraink nagyon nehezen tudták hozzájutni azokhoz a segédanyagokhoz és mellékanyagokhoz, amelyeket azelőtt külföldről importáltak. A bőrgyárak akciójára a nemzetgazdasági miniszter most nagyobb mennyiségű tannin importjára adott engedélyt Jugoszláviából és Németországból.

== Négyezerötven vagon borpárlatot szállítottak eddig Németországba. Bucurestiből jelentik: A szövetségi szövöttek szövegsége eddig 450 vagon borpárlatot szállított Németországba. A vörösbőr és pezsgő bor kivitele tovább tart.

== A tanoncszerződéshez nem kell állampolgársági bizonyítvány. Az elmúlt év októberében rendeltörvény jelent meg az állampolgárság elnyeréséről szóló törvény módosításáról olyan módon, hogy akik 1918 december 1-én vagy 1921 július 26-án valamely Romániához tartozó községben illetéssel bírtak, illetve ott laktak. 1940 február 1-ig kérheték az állampolgársági névjegyzékbe való utólagos bejegyzést. Ezzel az állampolgári pótbösszerzással kapcsolatosan a munkügyi miniszterium most rendeletet küldött arra, amelynek értelmében az 1936 évi ipartörvénynek az az intézkedése, amely az állampolgárság nélküli tanoncok szerződtetésére vonatkozik, a jövőben nem alkalmazható. Az említett intézkedés szerint a szerződtendő tanonc állampolgársági bizonyítvány hiján rendőrségi igazoló iratot volt köteles bemutatni arról, hogy nem szerepel az idegenek nyilvántartásában és hogy ő, illetve szülei mióta laknak az országban. A jövőben ha a tanonc nem rendelkezik állampolgársággal, azt kell igazolnia, hogy 1940 február 1-ig beadtá kérvényét az állampolgársági névjegyzékbe való utólagos bejegyzés végett. Ezt az igazolást ugyanígy elfogadják, mintha állampolgári bizonyítványt mutatna fel az illető.

Rádió

SZERDA, JÚLIUS 24.

Bucuresti. Radio România és Radia Bucuresti 13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, előadások, sport. 13.15: Julea Vasile zenekara. 14: Hírek. 14.50: Bujor Rodica énekel. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: A rádió zenekara. 22: Hírek, sport. 22.20: Német, olasz, francia és angol nyelvű hírszolgálat. 22.40: Zongorahangverseny. 23.05: Hanglemezek.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: A rádió szalonzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Országos postászenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Ázsia földrajzi jelentősége, felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Gémes Iván és Máthé Áron-Lajos hárfaklarinét kettőse. 18.45: A vadvirágos Mecsek, felolvasás. 19.15: Gáspár Lajos cigányzenekara. 20.15: Hírek. 20.25: Bohémélet Puccini dalműve. A II. felv. után 21.25: külügyi negyedóra. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Weidinger Ede szalonzenekara. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Kiss Lajos cigányzenekara. 1.05: Hírek.

CSÜTÖRTÖK, JÚLIUS 25.

Bucuresti. Rádió România és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.15: Motoi Petrica zenekara. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Előadás. 20.15: Bach művek hanglemezről. Közben. 20.40: Hírek. 22: Hírek, sport. 22.20: Német, olasz, francia és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Szudy Nándor zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Tóth Gabriella énekel. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Ilmizky László szalonzenekara. 17.15: Ruszin hallgatónknak. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Vidák József cigányzenekara. 19: Utazás az Óceánon háborús időben, felolvasás. 19.25: A rádió szalonzenekara. 20.15: Hírek. 20.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Pertis Jenő cigányzenekara. 24: Német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelvű hírszolgálat. 24.25: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.15: Filmdalok és jazz számok hanglemezről. 19.50: A Turul-madár, felolvasás. 20.40: Budapesti hangverseny zenekara. 21: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Táncclemezek. 21.50: A magyar színészet nevezetes évforduló. 22.10: Weixelgärtner Egon zongorázik. 22.40: Időjárásjelentés.

PENTEK, JÚLIUS 26.

Bucuresti. Rádió România és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok, művészeti és kulturális hírek, előadások, sport. 13.15: A rádió szalonzenekara. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Előadás. 20.15: Hanglemezek. 20.40: Hírek. 21: Lammermoori Lucia, Donizetti háromfelvonásos dalművének közvetítése hanglemezről. A II. felv. után (22.05—22.25): hírek, sport. 23.02: Német, olasz, francia és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: A rádió szalonzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Rendőrszenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Ki volt Orbán Balázs? felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Szirányi János zongorázik. 18.45: Egy bábjátékos emlékei, felolvasás hanglemezekkel. 19.15: Az Aranyhegedű pályázat hatodik hangversenye. Közben 19.40: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.25: Varga Imre magyar nótákat énekel, kiseri Kurina Simi cigányzenekara. 21.10: Haydn Magyarországon, előadás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Magyar táncclemezek. 24: Német, olasz, angol és francia nyelvű hírszolgálat. 24.20: Farkas Béla cigányzenekara. 1.05: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Alkalmazás

Fiatal mindenes jó bizonyítványokkal szakácsné mellé, augusztus 1-re felvétetik. II., Str. Petre Tegele 1 1417

Mindenes leány, vagy asszony két személyhez azonnali belépésre kerestetik. I., Str. Scipio 2. (Rózsakert mellett.) 1178

Állást keres

Megbízható komoly nő állást keres, kisebb gyermek mellé, vagy házzetendőnek vidékre is megy. Cím a kiadóban. 1177

Lakás

Különbejárattú bútorozott szoba fűrdőszoba használatlalt, magánházban, esetleg teljes ellátással kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1210

Négyszobás, modern balkonos déli fekvésű lakás 2500 leiert kiadó, a vághóhiddal szemben. Erdeklődni. Igiena fűrdőtulajdonosnál. 1409

Kiadó új házban, központi fűtéses 1 szobás komplett lakás. Erdeklődni telefonon 31—22 szám alatt. 1175

Különbejárattú szoba, falimosdóval, bútorral, vagy anélkül, kiadó. III., Mihai Viteazul ucca7. legalsó cselegő. 1180

Adás-velet

Gyermekágy jókarban lévő megvételre kerestetik. Cimeket 28—10 telefon-szám alá kérünk. 1416

Kukoricamorzsoltó 4 lyukkal megvételre keresek. motor meghajtásra. Rohlik Timisoara. IV., Str. Pop de Basessti 12. 1176

Házhely a T. M. T. E. mellett eladó. Villamos megálló. Erdeklődni délelőtt Telefon: 10—68. 1174

Ris családi házat vennék 100.000 lei készpénz fizetés ellenében. Ronat kivételével II., Str. Moise Nicoara 8. Schneider. 1165

Ebédő bútor kitünő állapotban 16.000 leiert. zongora 10.000 leiert eladó. III., Str. Romulus 13. 1179

Különfele

Mindenféle kézimunkát elsőrendű kidolgozással vállalok, esetleg cserében is. Kaliday Irma, Fratelia, III. ucca 93. 1410

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegény és női bajokat.

Szezón: május 1-től október 15-ig

Tartós hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

Waltrich

íodráz

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok

1—2—3—6 villamos megállójánál.

PETROL EGGER

megszünteti a hajhullást megállítja a korpászást

Hirdessen

a Déli Hírlap-ban

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia si editura S. I. N. C. Arad.